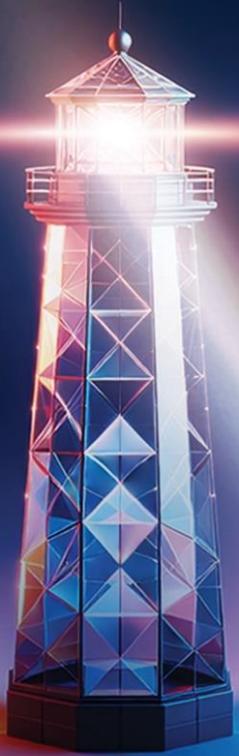

صنعت سنج صادرات ۵

گزارش صنعت معدن و فلزات اساسی ایران

آمارها و روندهای کلی صنعت، صادرات و بازیگران برتر

ILIA&

IRAN
EXPO

6th IRAN
EXPO
2024

ششمین دوره‌ی ایران اکسپو

اردیبهشت ۱۴۰۳

شرکت ایلپا: تهران، سال ۱۴۰۳.
این گزارش توسط شرکت مشاوره مدیریت ایلپا در ایران تهیه شده و کلیه حقوق آن متعلق به شرکت ایلپا است. برای همین استفاده از چهارچوب، محتوا و طراحی این گزارش بدون کسب مجوز از این شرکت خلاف قوانین تجاری جمهوری اسلامی ایران است.
شرکت ایلپا: تهران، ایران.

صنعت‌سنج، سنج‌های برای عملکرد صنایع ایران

تدوین گزارش‌های صنعت از اوایل قرن بیستم توسط تشکل‌ها، شرکت‌های تحقیقاتی و انجمن‌های صنوف مختلف تجاری در دنیا شروع شد. این گزارش‌ها با گرد هم آوردن داده‌های معتبر و ارائه‌ی رهیافت‌های مبتنی بر داده، به عنوان رکن اصلی **تصمیم‌گیری آگاهانه کسب‌وکارها** عمل کرده‌اند. این گزارش‌های اولیه، که اغلب بر آمار تولید و روندهای بازار متمرکز بودند، زیربنایی را برای تحلیل‌های جامع امروزی بنا نهادند.

با گذشت زمان، کارکرد گزارش‌های صنعت به طور قابل توجهی تکامل یافته است. **شرکت‌های مشاوره مدیریت پیشگام** مانند مکنزی (McKinsey)، گروه مشاوره بوستون (BCG) و بین (Bain) به عنوان رهبران این حوزه ظهور کردند. گزارش‌های این شرکت‌ها که به خاطر مراجعه‌های متعدد و متنوع بازیگران اصلی هر صنعت به آن‌ها تهیه می‌شود، مبتنی بر **داده‌های دقیق و تجربه‌های عملیاتی** هستند و به نحوی نبض هر صنعت را به دقت نشان می‌دهند و پویایی‌های پیچیده بازار را برای مخاطب عرضه می‌کنند.

در کنار این سه غول صنعت مشاوره مدیریت، شرکت‌های مشاوره مدیریت کوچک‌تر (boutique consultancies) نیز در زمینه‌ی تولید این گزارش‌ها فعالند. این شرکت‌ها که عمدتاً بر تعداد محدودتری صنعت متمرکزند، دیدگاه‌ها و تجربه‌های عمیق و کاربردی خود را در قالب گزارش صنایع تخصصی‌شان ارائه می‌کنند؛ مثل Avalere Health در صنعت بهداشت، Gartner در فناوری، Wood Mackenzie در نفت و گاز و Celent در امور مالی. گزارش‌های آن‌ها به دور از تحلیل‌های سطحی، عمیقاً به **جزئیات پیچیده هر صنعت** می‌پردازند. این تمرکز عمیق، به آن‌ها امکان می‌دهد تا بینش‌های هدفمند و توصیه‌های عملی ارائه دهند که **متناسب** با چالش‌ها و فرصت‌های خاص با کسب‌وکارهای درون صنعت تخصصی آن‌ها باشد.

مجموعه حاضر از گزارش‌های صنعت، تحت عنوان **صنعت‌سنج**، فصل جدیدی را در **توانمندسازی کسب‌وکارهای ایرانی و تقویت تصمیم‌گیری آگاهانه** برای سرمایه‌گذاران و شرکت‌های بین‌المللی رقم می‌زند. **صنعت‌سنج** را که توسط شرکت مشاوره مدیریت ایلیا تدوین شده، می‌توان **تجمیعی** از داده‌های هر صنعت از **مراکز اصلی انتشار داده‌های** مربوط به آن صنعت دانست.

صنعت‌سنج صادرات اولین سری از این گزارش‌هاست که همزمان با **ششمین نمایشگاه ایران-اکسپو** در سال ۱۴۰۳ منتشر می‌شود. این سری به ارائه‌ی اجمالی **هفت صنعت** کلیدی ایران به دو زبان فارسی و انگلیسی می‌پردازد و شامل چهار بخش اصلی است: (۱) نگاهی به **اقتصاد کلان** ایران، (۲) **آمارها و روندهای کلی صنعت**، (۳) **آمار صادرات** و (۴) **بازیگران برتر**.

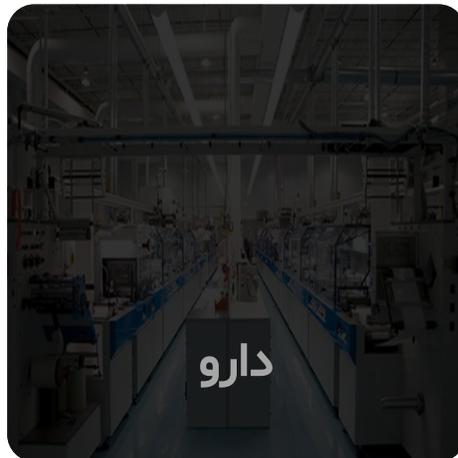
ما بر این باوریم که این سری به عنوان **سکوئی برای نسخه‌های آینده** عمل خواهد کرد، که با جزئیات و تحقیقات عمیق‌تر همراه خواهند بود و می‌تواند شامل مواردی چون موضوعات زیر باشد:

- **بینش‌های عمیق:** اگرچه این نسخه اولیه، نمای کلی ارزشمندی از هفت صنعت کلیدی ایران ارائه می‌دهد، اما محدودیت‌هایی دارد که عمدتاً ناشی از زمان محدود در تهیه و تدوین این سری بوده است. **ایلیا** علاقمند است برای ارائه سری‌های آتی **صنعت‌سنج**، با کیفیتی بالاتر و رهیافت‌هایی عملیاتی‌تر، با **بازیگران پیشرو** هر صنعت همکاری کند. طبعاً چنین همکاری ارزشمندی، بر عمق و غنای سری‌های بعدی این گزارش‌ها خواهد افزود.
  - **مزیت ترازبایی (Benchmarking):** مقایسه‌های محلی و جهانی با تمرکز بر معیارهای مشخص عملکرد، یکی از ارکان اصلی ارزش‌آفرینی سری‌های بعدی **صنعت‌سنج** خواهد بود. این مورد باعث می‌شود کسب‌وکارهای ایرانی، با دانش عمیق‌تری نسبت به **همتایان** منطقه‌ای و جهانی به رقابت بپردازند.
  - **عملکرد در بازارهای مالی:** در حال حاضر، اکثر گزارش‌های موجود در بازار عمدتاً به بررسی عملکرد مالی شرکت‌های بورسی فعال در هر صنعت می‌پردازند که این سری از **صنعت‌سنج** به این عنوان نمی‌پردازد و می‌تواند بخش مهمی از گزارش‌های آتی صنعت‌سنج باشد.
- خوشحال می‌شویم که **نظرات و پیشنهادات** شما را دریافت کنیم و از آن‌ها برای بهبود گزارش‌های آتی استفاده کنیم.

ما در **ایلیا** از طریق **صنعت‌سنج**، به دنبال پر کردن شکاف **بین داده‌ها و رهیافت‌های عملیاتی** برای کاربرست در دنیای واقعی هستیم. **صنعت‌سنج** در بهترین حالت، مرجعی خواهد بود برای **کسب‌وکارهای ایرانی** تا درک واضحی از **فضای کلان صنایع** خود در **ایران و منطقه و جهان** به دست آورند. هم‌چنین این گزارش می‌تواند به عنوان منبع جامعی برای **سرمایه‌گذاران و شرکت‌های خارجی** باشد تا با نهمتگی‌های اقتصاد ایران و نقش کلیدی که می‌تواند در بازار جهانی ایفا کند، آشنا شوند.

امیدواریم **صنعت‌سنج** بتواند بازتاب‌دهنده‌ی خوبی از اقتصاد ایران و راهنمای قابل اعتمادی برای فعالین و پژوهشگران و علاقمندان باشد.

صنعت سنج صادرات همزمان با ششمین دوره ایران اکسپو برای هفت صنعت تهیه شده است

خلاصه مدیریتی

این گزارش، **صنعت سنج معدن** است که به بررسی اجمالی معدن و فلزات اساسی ایران در **چهار بخش کلی** می‌پردازد:
بخش یک - نگاهی به اقتصاد کلان ایران

- در میان بخش‌های اصلی تولید ناخالص داخلی، بین سال‌های ۱۴۰۱-۱۳۹۰، بیشترین نرخ رشد مرکب سالانه به ترتیب مربوط به خدمات (۴٪)، کشاورزی (۲٪)، صنعت و معدن (۱٪) بوده و نفت و گاز با نرخ ۴٪- افت داشته است

بخش دو - آمارها و روندهای کلی معدن و فلزات اساسی

- بخش معدن از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ با رشد ۱ درصدی در **تعداد معادن**، ۵ درصدی در **کارکنان**، ۱۳ درصدی در **ارزش تولید** و ۱ درصدی در **سرمایه‌گذاری** تجربه کرده است
- **تولیدات معدنی** ایران از سال ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰، ۴۰٪ رشد داشته و **ارزش تولید** آن بیش از دو برابر شده است
- در حالی که **سرمایه‌گذاری** در پایان سال ۱۴۰۰ در همان سطح سال ۱۳۹۱ باقی ماند، **ارزش افزوده** در این دوره بیش از سه برابر شده که موضوعی قابل بررسی در این صنعت است
- در حالی که تولید، ارزش تولید و ارزش افزوده استخراج **سنگ آهن** از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۰ به طور مداوم افزایش یافته، **سرمایه‌گذاری** در این دوره کاهش یافته است که می‌تواند **زنگ خطری** برای این صنعت به حساب آید
- ارزش تولید **سنگ مس** بسیار نزدیک به ارزش افزوده آن است که نشان‌دهنده سودآوری بالای این صنعت است
- با وجود ثابت بودن سطح تولید **آلومینیوم** در ایران از سال ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰، ارزش تولید و ارزش افزوده در این صنعت کاهش یافته است
- با توجه به محاسبات انجام‌شده تخمین زده می‌شود تعداد **سال‌های باقیمانده از ذخایر آهن ۲۲ سال**، **آلومینیوم ۳۵ سال** و **مس ۵۶ سال** است
- با یک ساده‌سازی و برپرس سرمایه‌گذاری اولیه یکسان، **سرمایه‌گذاری** در صنعت استخراج **سنگ مس**، پایدارتر و مقرون به‌صرفه‌تر از **سنگ آهن** است
- **فلزات اساسی** ۹٪ کل کارگاه‌های صنعتی، ۱۰٪ نیروی کار صنعتی، ۲۰٪ تولید و ۲۹٪ سرمایه‌گذاری را نسبت به کل کارگاه‌های صنعتی در سال ۱۳۹۹ تشکیل می‌دهد
- **سرمایه‌گذاری** در تولید فلزات اساسی طی دوره ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ با نرخ رشد مرکب سالانه ۵۱٪ رشد داشته است

بخش سه - صادرات

- **ارزش صادرات** مواد معدنی و فلزات بین سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ با نرخ رشد مرکب سالانه ۹٪ افزایش یافت در حالی که این نرخ برای **حجم صادرات** ۴٪- بوده است
- با توجه به اختلاف بین سهم حجمی و ارزشی مقاصد صادراتی مواد معدنی و فلزات در سال ۱۴۰۱، به نظر می‌رسد **ترکیه و چین مقاصد جذاب‌تری هستند** تا عراق
- چین، عراق و ترکیه سهم ارزش خود را از ۴۵٪ به ۶۰٪ افزایش دادند بدون اینکه تغییر قابل توجهی در سهم حجمی خود داشته باشند

بخش چهار - بازیگران برتر

- با توجه به ۱۵۰۰ IMI (نسخه ۱۴۰۱) چهار بازیگر برتر فعال در صنعت معدن و فلزات اساسی عبارتند از **فولاد مبارکه**، شرکت ملی صنایع مس ایران، **گل‌گهر و فولاد خوزستان**

نگاهی به اقتصاد کلان
ایران

بخش

۱

آمارها و روندهای کلی
معدن و فلزات
اساسی

بخش

۲

صادرات معدن و
فلزات اساسی

بخش

۳

بازیگران برتر
معدن و فلزات
اساسی

بخش

۴

درباره‌ی ایران اکسیو و
ایلپا

بخش

۵

پیوستها

بخش

۶

نگاهی به اقتصاد کلان ایران

ایران با حدود ۸۶ میلیون جمعیت، در طول سالیان اخیر با نرخ رشد پایین و نرخ تورم و بیکاری به نسبت بالایی مواجه بوده است

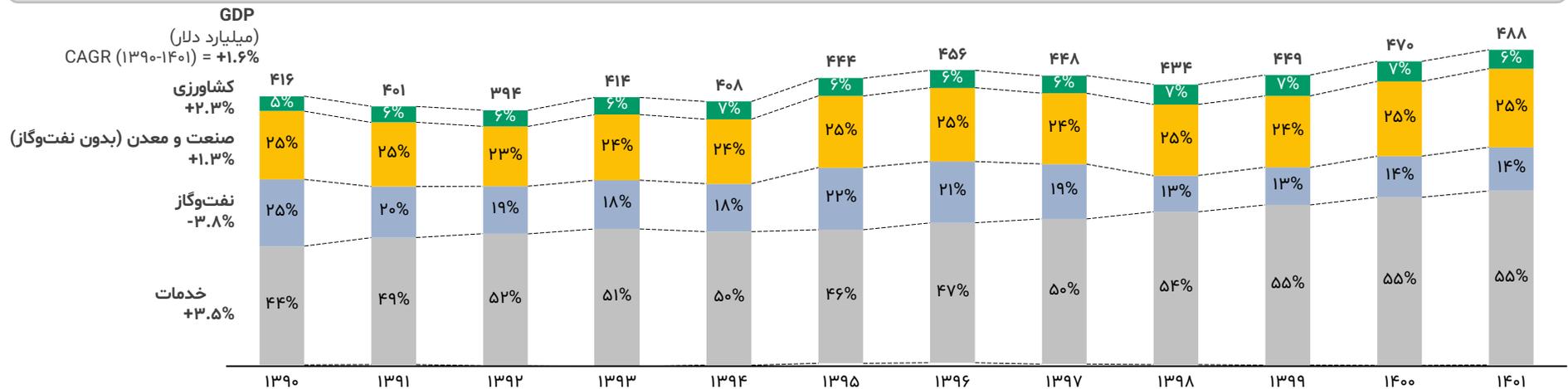

- برای واقعی کردن ارقام، ما عمدتاً از نرخ نیما برای تبدیل استفاده کرده‌ایم که به نحوی که تولیدکنندگان و صاحبان کسب‌وکار با آن کار می‌کنند نزدیک‌تر است (لطفاً به پیوست مراجعه فرمایید)
- در طول گزارش تا جایی که امکان مقایسه از بین نرود، سعی کرده‌ایم اعداد را گرد کنیم
- با وجود تفاوت، برای انسجام و سادگی، در تمام گزارش‌ها یک سال شمسی را معادل یک سال میلادی در نظر گرفته‌ایم (به عنوان مثال ۱۴۰۲ = ۲۰۲۳)

(۱) مرکز آمار ایران (۲) بانک جهانی

سهم بخش خدمات از کل تولید ناخالص داخلی ایران با حدود ۱۱٪ افزایش بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱، به ۵۵٪ در سال ۱۴۰۱ رسیده که این ناشی از کاهش سهم نفت و گاز در همین دوره بوده است

سهم بخش‌های اصلی تولید ناخالص داخلی ایران بین سال‌های ۱۳۹۰-۱۴۰۱

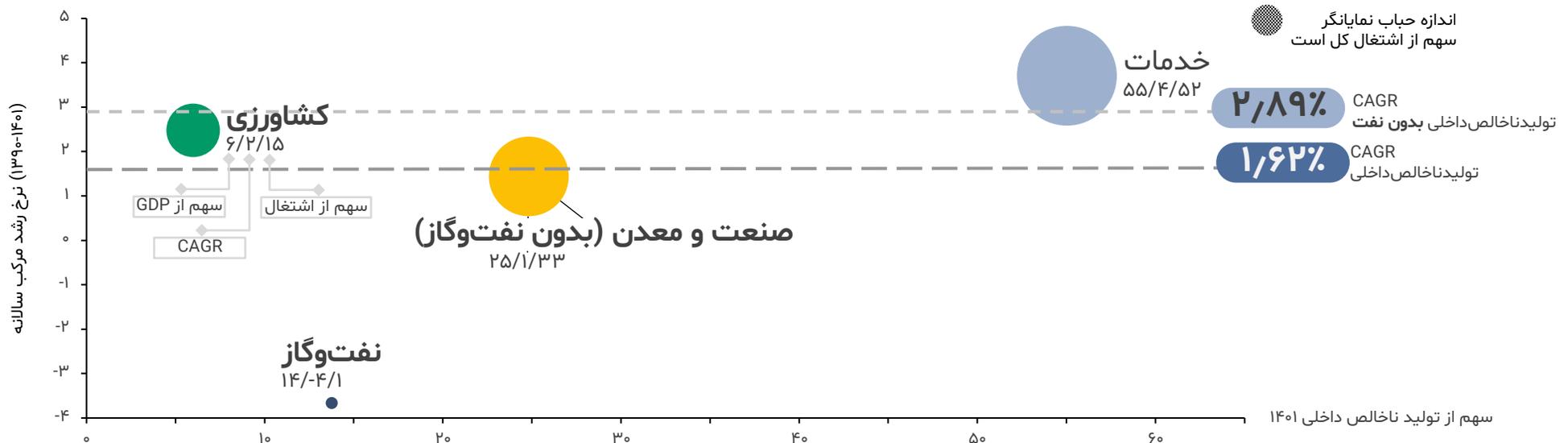
نکات

- با توجه به پیچیدگی‌های مربوط به انتخاب نرخ ارز برای تبدیل GDP و برای آن‌که بتوانیم یک نمای کلی از اقتصاد ایران به دست آوریم، نمودار فوق را از ترکیب داده‌های دو منبع به دست آورده‌ایم:
- **مرکز آمار ایران:** سهم هر بخش از تولید ناخالص داخلی اعلام شده توسط مرکز آمار به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰
- **بانک جهانی:** تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۲۰۱۵
- **سهم بخش کشاورزی و صنایع (به جز نفت و گاز)** از تولید ناخالص داخلی طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ به ترتیب در حدود ۶٪ و ۲۵٪ ثابت باقی مانده است
- در همین دوره، بخش **خدمات** ایران با نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) ۳/۵٪ **افزایش** یافت، در حالی که **نفت و گاز** با نرخ رشد مرکب سالانه ۳/۸٪ **کاهش** یافت و خدمات را به **نیمی از تولید ناخالص داخلی** تبدیل کرد
- پس از سال ۱۳۹۹، اقتصاد ایران توانست پس از افتی که از سال ۹۶ تا ۹۸ اتفاق افتاد، اندکی رشد یابد
- بار اصلی این رشد (۶۲٪) مربوط به رشد در **بخش خدمات** بوده است

(۱) مرکز آمار ایران، تولید ناخالص ملی به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ (۲) بانک جهانی

در میان بخش‌های اصلی تولید ناخالص داخلی، بین سال‌های ۱۳۹۰-۱۴۰۱، بیشترین نرخ رشد مرکب سالانه به ترتیب مربوط به خدمات (۴٪)، کشاورزی (۲٪)، صنعت و معدن (۱٪) بوده و نفت و گاز با نرخ -۴٪ افت داشته است

نرخ رشد مرکب سالانه و سهم بخش‌های مختلف تولید ناخالص داخلی سال‌های ۱۳۹۰-۱۴۰۱

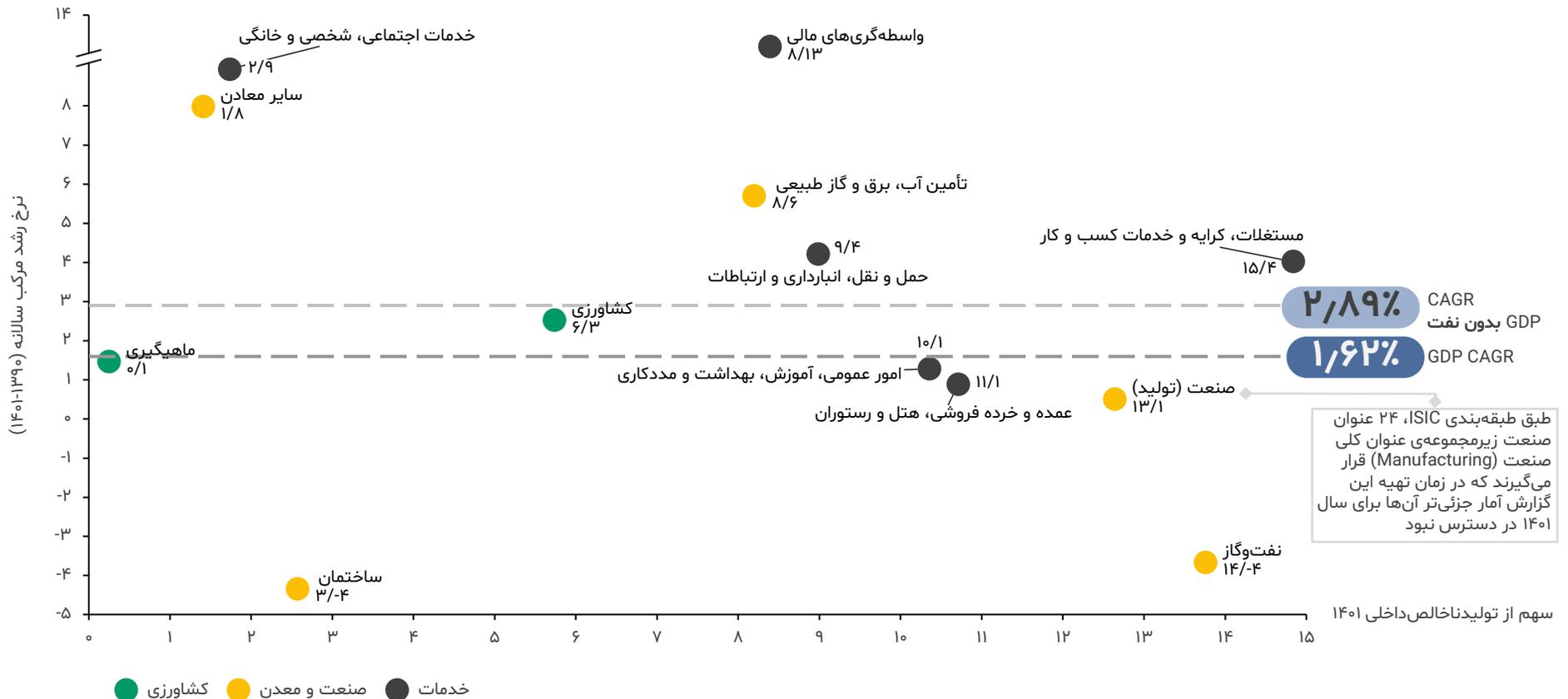
نکات

- این نمودار حبابی، چهار بخش اصلی تولید ناخالص داخلی ایران را بر اساس نرخ رشد سالانه مرکب ۱۰ ساله، سهم از تولید ناخالص داخلی و سهم اشتغال نشان می‌دهد
- به عنوان مثال، بخش کشاورزی ۶٪ از تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۱ را تشکیل می‌دهد، در دوره ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ با نرخ رشد سالانه مرکب ۶٪ رشد کرده و ۱۵٪ از کل اشتغال را در سال ۱۴۰۱ به خود اختصاص داده است
- تولید ناخالص داخلی ایران با نفت و بدون نفت به ترتیب با CAGR ۱/۶۲٪ و ۲/۸۹٪ بین ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ رشد کرده است
- گروه خدمات، نیمی از تولید ناخالص داخلی و اشتغال را تشکیل می‌دهد و با CAGR ۴٪ بین ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ رشد کرده است
- گروه صنعت و معدن، بیش از یک سوم تولید ناخالص داخلی و اشتغال را شکل می‌دهد و با CAGR -۱٪ بین ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ مواجه بوده است

(۱) مرکز آمار ایران، تولید ناخالص ملی به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ (۲) مرکز آمار ایران، آمار نیروی کار ۱۴۰۲

واسطه‌گری‌های مالی، حمل‌ونقل و مستغلات پیش‌برنده‌های اصلی رشد بخش خدمات بوده‌اند که به احتمال زیاد به دلیل در امان بودن از نوسانات بین‌المللی و همچنین رشد بالای اقتصاد دیجیتال بوده است

زیربخش‌های مختلف تولید ناخالص داخلی با توجه به نرخ رشد مرکب سالانه و سهم از کل طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۴۰۱^۱

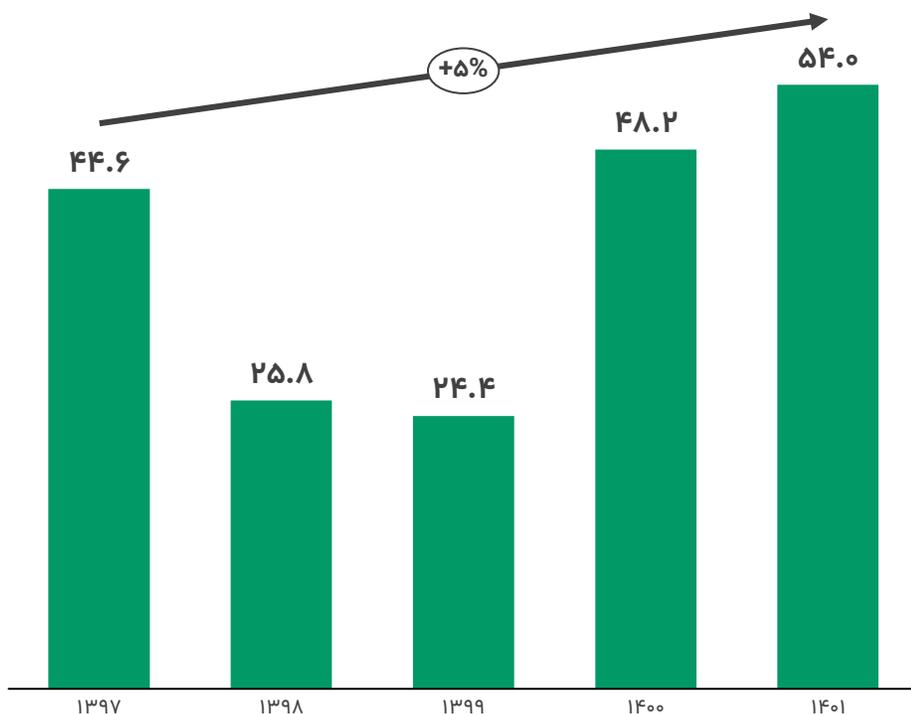
(۱) مرکز آمار ایران، تولید ناخالص ملی به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ (عناوین طبق طبقه‌بندی ISIC و منطبق با ترجمه ارائه‌شده توسط مرکز آمار است)

بین سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱، حجم کل صادرات غیرنفتی ایران با نرخ رشد مرکب سالانه ۱٪ افزایش یافته ولی در همین زمان ارزش کل صادرات با نرخ ۵٪ رشد کرده است

ارزش کل صادرات

میلیارد دلار

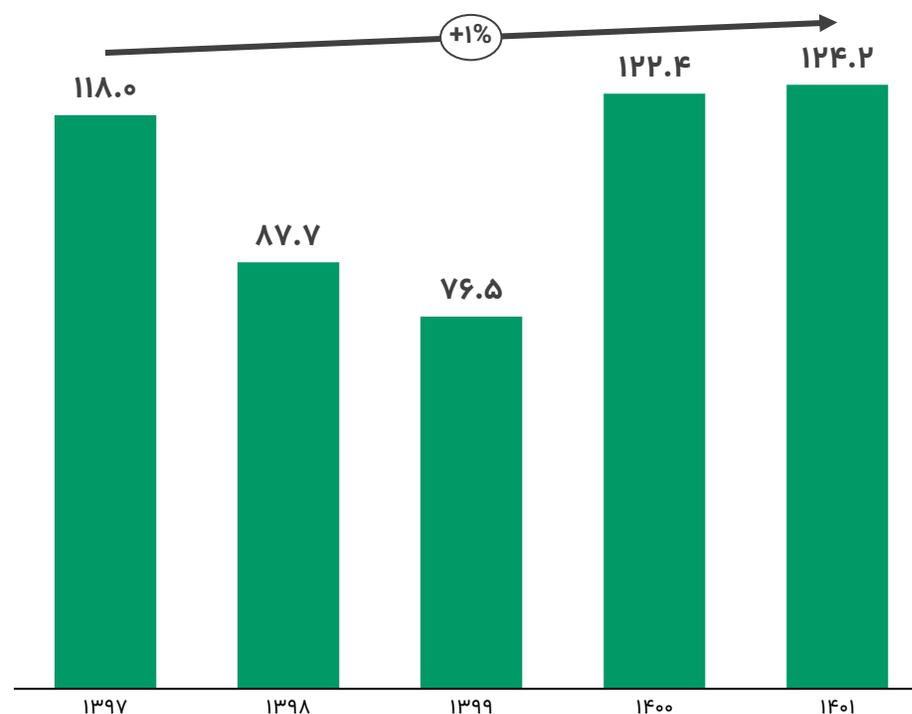
CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۷-۱۴۰۱)

حجم کل صادرات

میلیون تن

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۷-۱۴۰۱)

(۱) گمرک جمهوری اسلامی ایران (irica.ir) - شامل صادرات غیرنفتی که میعانات و برق را در نظر نمی‌گیرد

آمارها و روندهای کلی معدن و فلزات اساسی

این گزارش شامل دو بخش معدن و فلزات اساسی است

فلزات اساسی

معدن

در سال ۱۴۰۰، بیش از ۶ هزار کارگاه صنعتی با حدود ۱۳۰ هزار کارکن، بیش از ۱۱/۹ میلیارد دلار تولید و ۹/۵ میلیارد دلار ارزش افزوده ایجاد کرده‌اند

یادداشت

- یکی از اصلی‌ترین منابع داده برای این سری از گزارش‌ها، گزارش‌های «نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور» است که سالانه توسط مرکز آمار ایران ارائه می‌شود
- در زمان تهیه این گزارش، آخرین سری در دسترس از این گزارش مربوط به سال ۱۴۰۰ بود
- در سال ۱۴۰۰، معادن در حال بهره‌برداری شامل ۶ هزار کارگاه با مجموع ۱۳۰ هزار کارکن و ۰.۳ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است که نهایتاً منجر به ۱۱.۹ میلیارد دلار تولید و ۹.۵ میلیارد دلار ارزش افزوده شده است
- برای تبدیل به دلار از نرخ ارزهای مندرج در پیوست استفاده شده که ممکن است باعث اختلاف‌هایی در اعداد گزارش‌شده در بخش‌های دیگر گزارش شده باشد

معادن ۱۴۰۰ در یک نگاه^۱

تعداد کارگاه‌ها ۱۴۰۰	۶ هزار	۱/۳% CAGR ده ساله
تعداد کارکنان ۱۴۰۰	۱۳۰ هزار نفر	۴/۴% CAGR ده ساله
ارزش تولید ۱۴۰۰	۱۱/۹ میلیارد دلار	۱۳% CAGR ده ساله
ارزش افزوده ۱۴۰۰	۹/۵ میلیارد دلار	۱۴% CAGR ده ساله
سرمایه‌گذاری ۱۴۰۰	۰/۳ میلیارد دلار	۰/۶% CAGR ده ساله

(۱) مرکز آمار ایران، نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور

بخش معدن از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ با رشد ۱ درصدی در تعداد معادن، ۵ درصدی در کارکنان، ۱۳ درصدی در ارزش تولید و ۱ درصدی در سرمایه‌گذاری تجربه کرده است

سرمایه‌گذاری

(۱۴۰۰)

۳۴۲

میلیون دلار

۱%

رشد سالانه در مقایسه
با سال قبل

ارزش تولید

(۱۴۰۰)

۱۱/۹

میلیارد دلار

۱۳%

رشد سالانه در مقایسه با سال
قبل

نیروی کار

(۱۴۰۰)

۱۳۰

هزار نفر

۵%

رشد سالانه در مقایسه با سال
قبل

تعداد معادن

(۱۴۰۰)

۶۰۲۵

معدن فعال

۱%

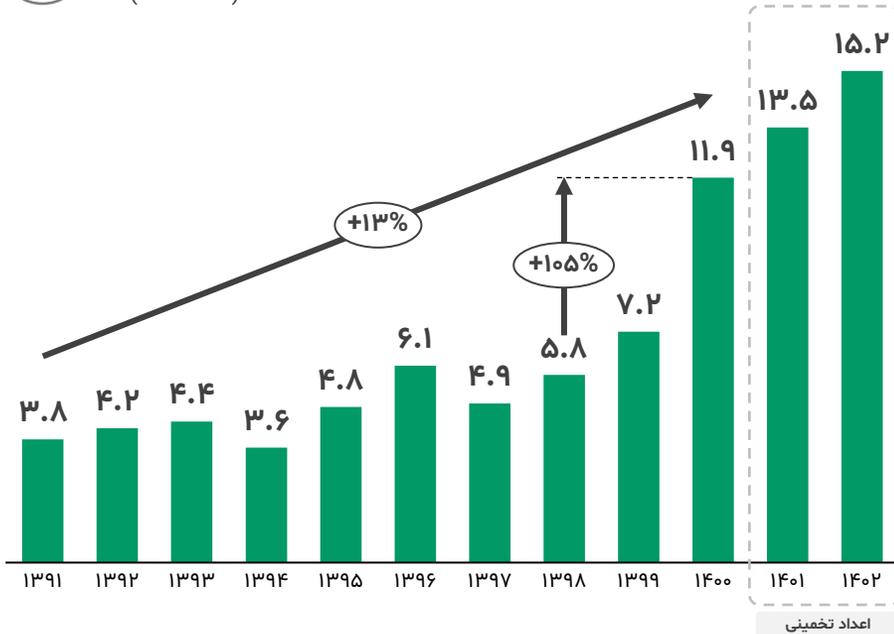
رشد سالانه در مقایسه
با سال قبل

تولیدات معدنی ایران از سال ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰، ۴۰٪ رشد داشته و ارزش تولید آن بیش از دو برابر شده است

ارزش تولید

میلیارد دلار

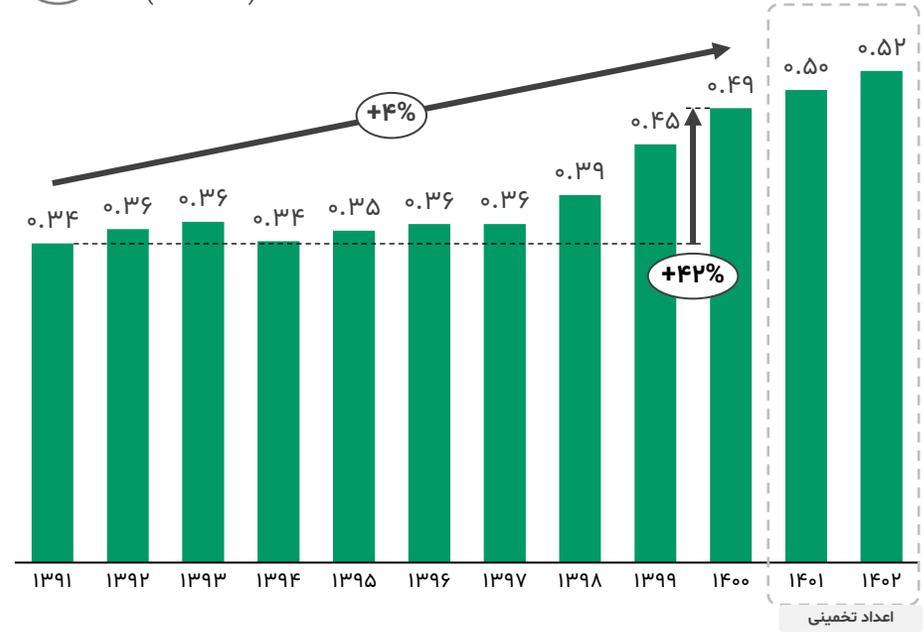
CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۱-۱۴۰۰)

حجم تولید

میلیارد تن

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۱-۱۴۰۰)

یادداشت

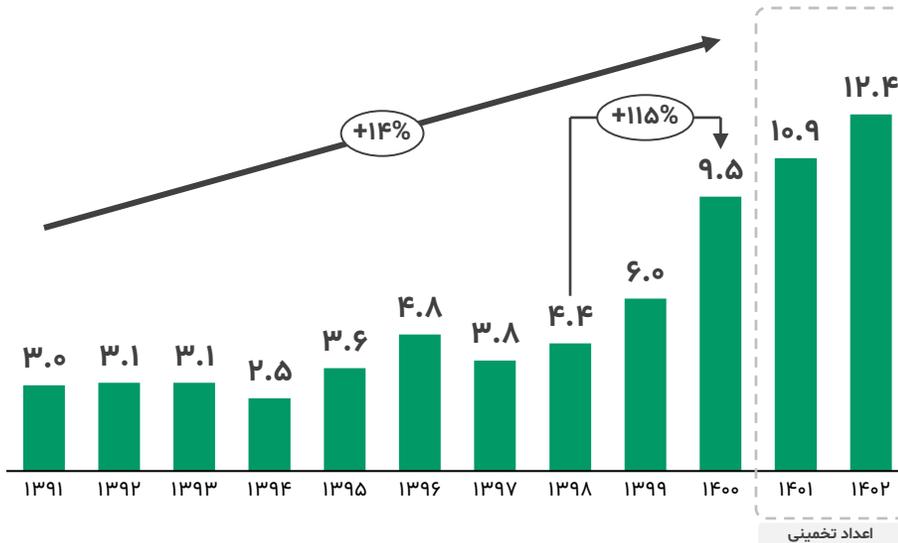
- عددهای مربوط به سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با توجه به نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) بین ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ تخمین زده شده‌اند
- تولید مواد معدنی از سال ۱۳۹۸ رشد قابل توجهی داشته به طوری که ارزش تولید بین ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ بیش از دو برابر شده است

در حالی که سرمایه‌گذاری در پایان سال ۱۴۰۰ در همان سطح سال ۱۳۹۱ باقی ماند، ارزش افزوده در این دوره بیش از سه برابر شده که موضوعی قابل بررسی در این صنعت است

ارزش افزوده

میلیارد دلار

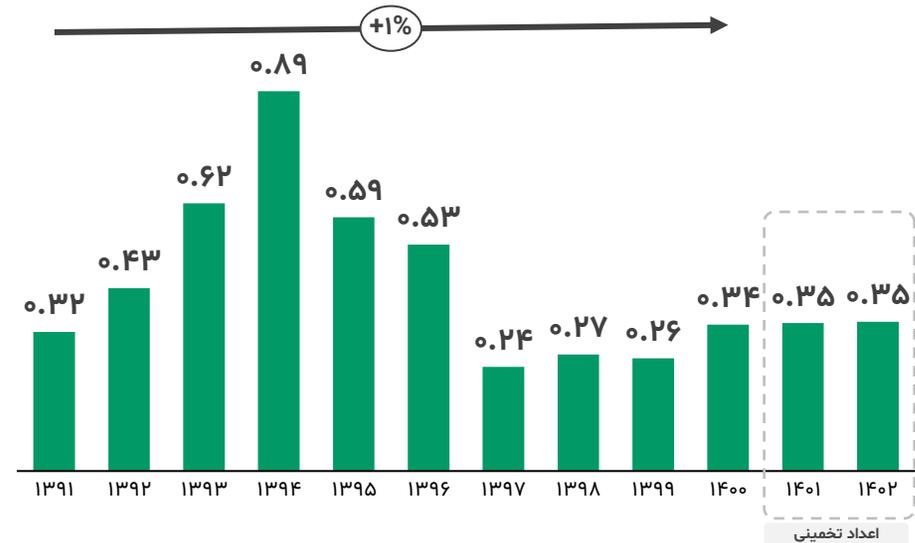
CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۱-۱۴۰۰)

سرمایه‌گذاری

میلیارد دلار

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۱-۱۴۰۰)

یادداشت

- عددهای مربوط به سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با توجه به نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) بین ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ تخمین زده شده‌اند
- سرمایه‌گذاری و ارزش افزوده در بخش معدن ایران در مسیرهای مختلف حرکت کرده است
- از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ سرمایه‌گذاری در معدن افزایش یافته و پس از آن با افت شدیدی مواجه شده است
- اگرچه سرمایه‌گذاری از سال ۱۳۹۷ روند افزایشی داشته اما همچنان به عدد سال ۱۳۹۲ خود نرسیده است

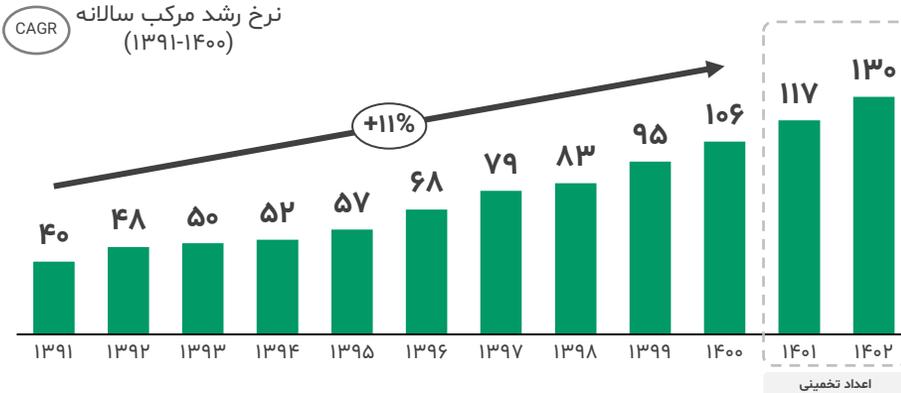
در بخش مربوط به مواد معدنی ۳ محصول را بررسی کرده‌ایم: سنگ آهن، سنگ مس و آلومینیوم (بوکسیت)

در حالی که تولید، ارزش تولید و ارزش افزوده استخراج سنگ آهن از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۰ به طور مداوم افزایش یافته، سرمایه‌گذاری در این دوره کاهش یافته است که می‌تواند زنگ خطری برای این صنعت به حساب آید

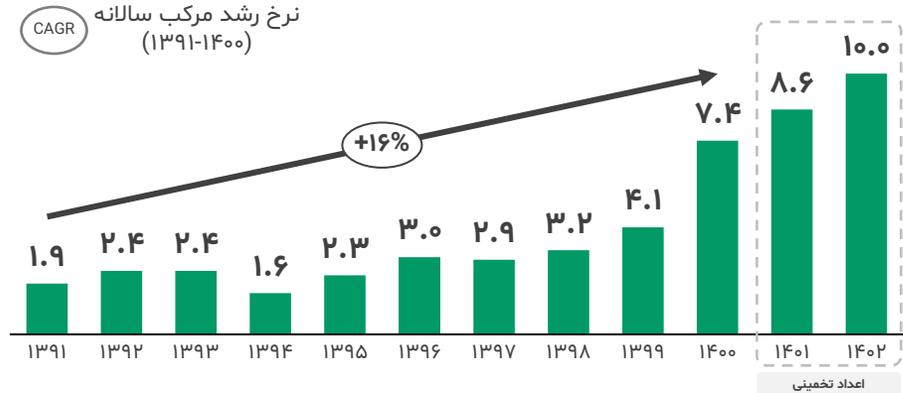
حجم تولید سنگ آهن

میلیون تن

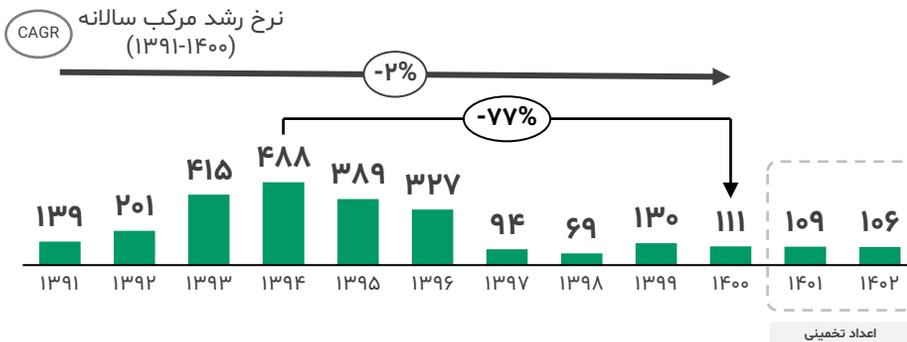
ارزش تولید سنگ آهن

میلیارد دلار

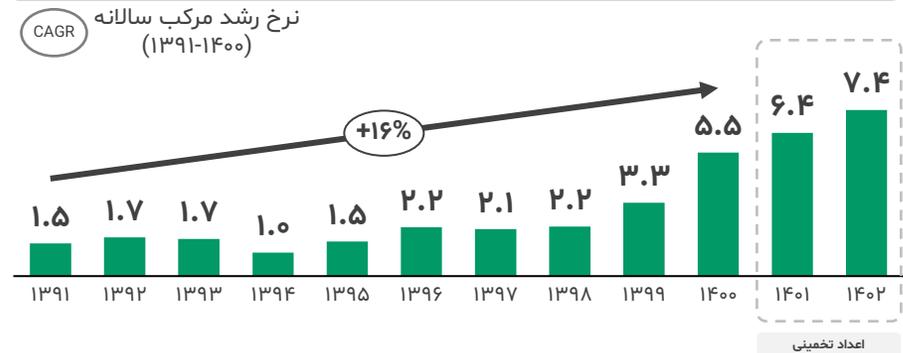
سرمایه‌گذاری سنگ آهن

میلیون دلار

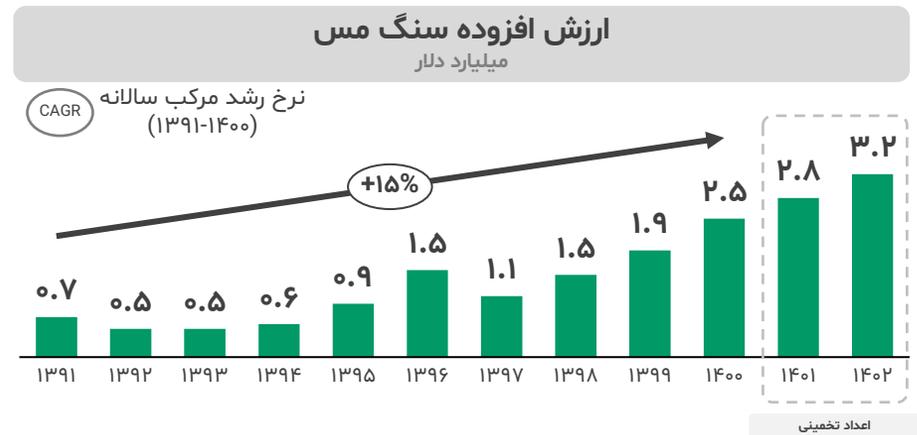
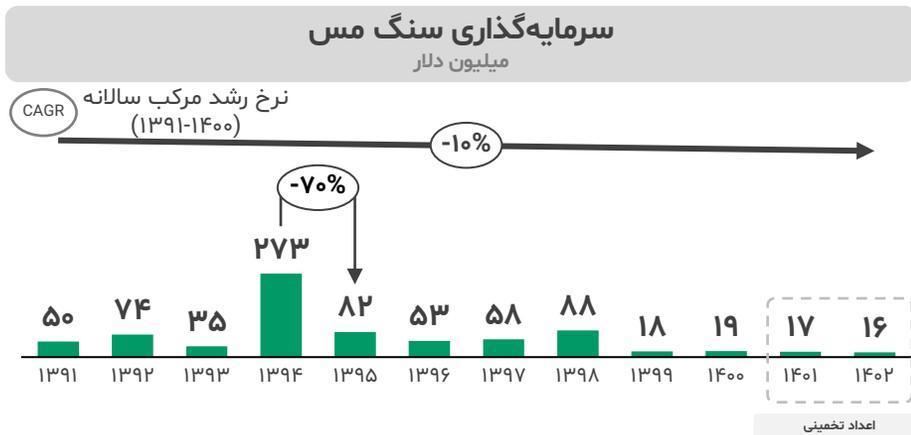
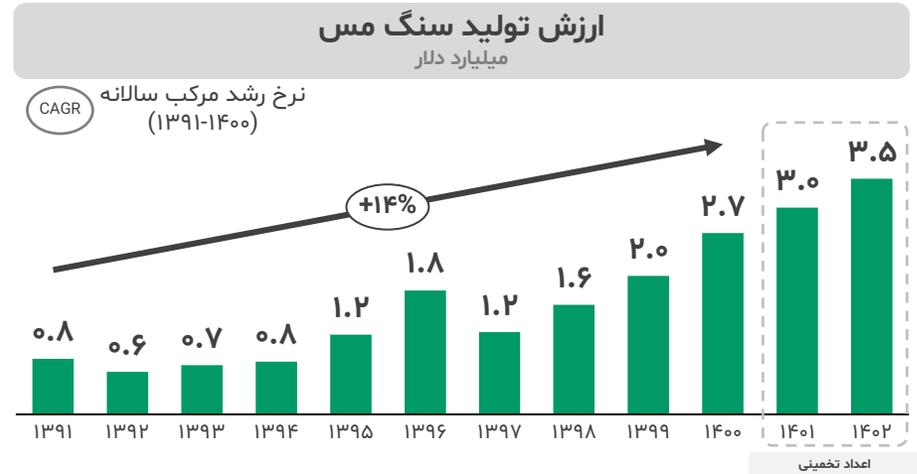
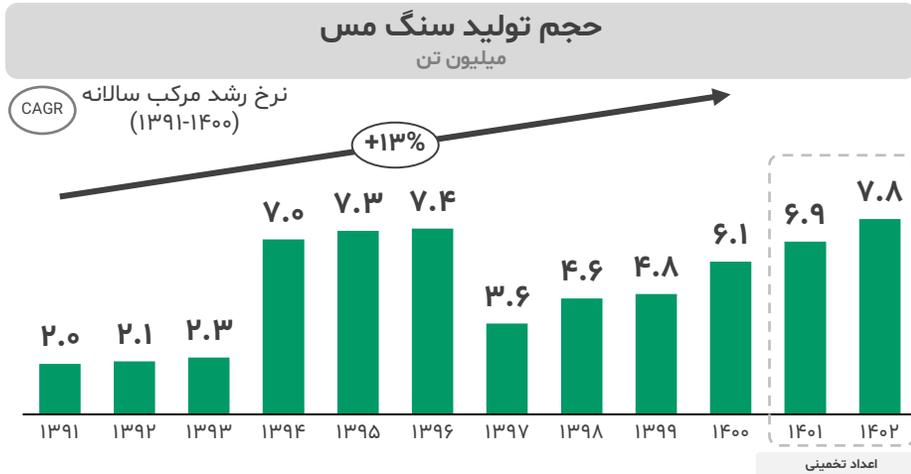
ارزش افزوده سنگ آهن

میلیارد دلار

مرکز آمار ایران

ارزش تولید سنگ مس بسیار نزدیک به ارزش افزوده آن است که نشان‌دهنده سودآوری بالای این صنعت است

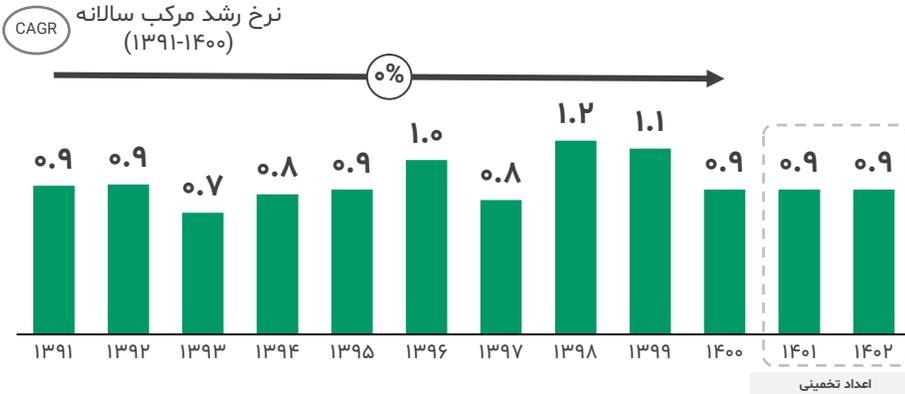

مرکز آمار ایران

با وجود ثابت بودن سطح تولید آلومینیوم در ایران از سال ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰، ارزش تولید و ارزش افزوده در این صنعت کاهش یافته است

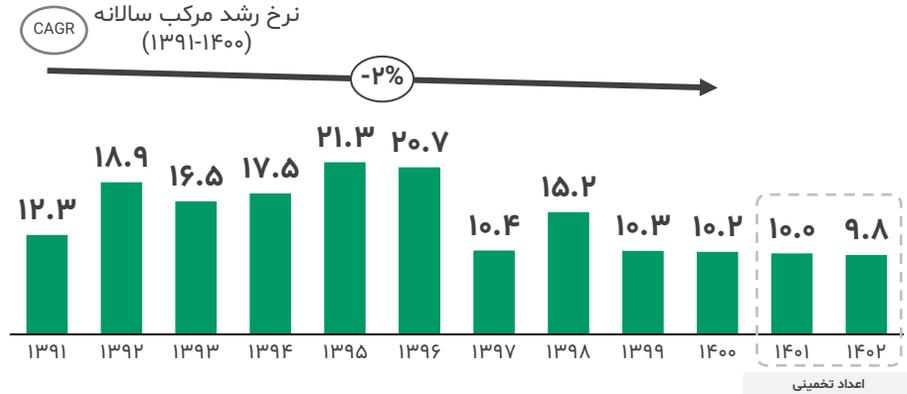
حجم تولید آلومینیوم

میلیون تن

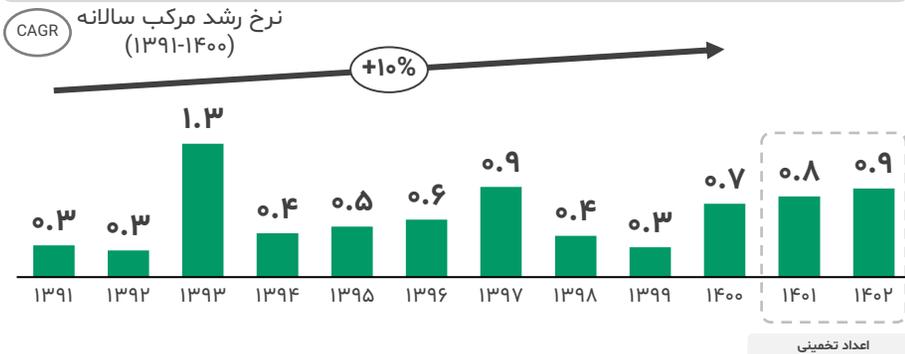
ارزش تولید آلومینیوم

میلیارد دلار

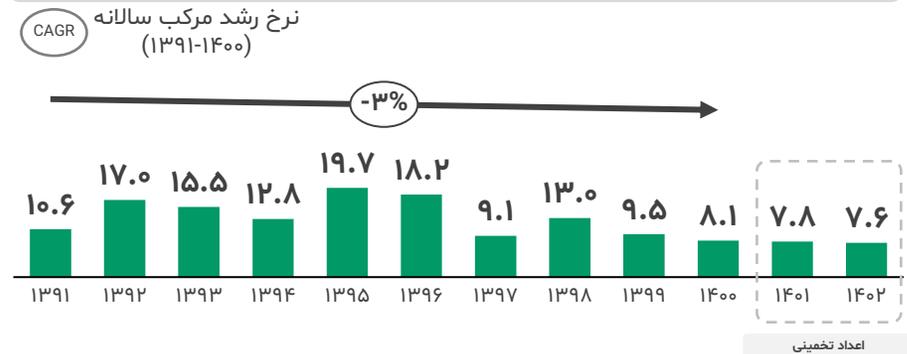
سرمایه‌گذاری آلومینیوم

میلیون دلار

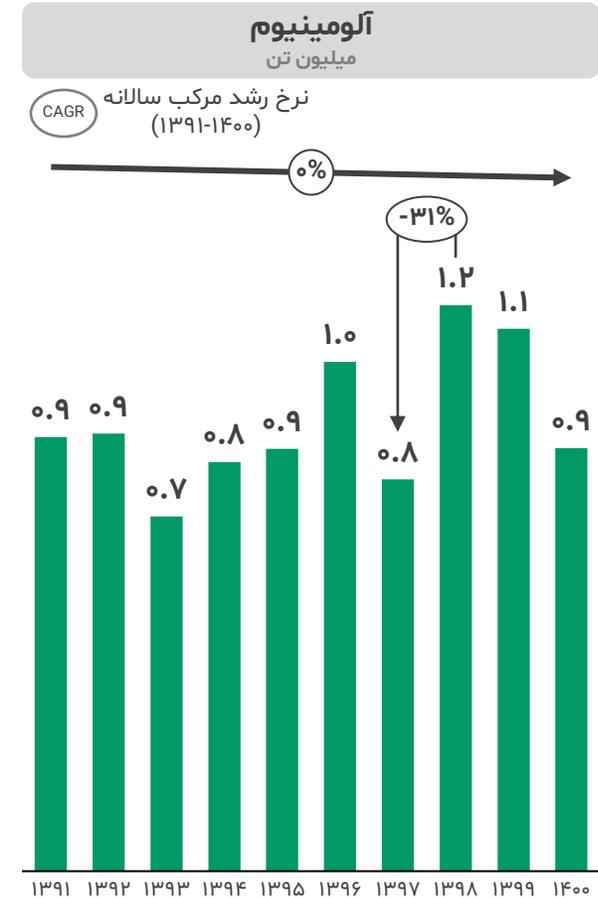
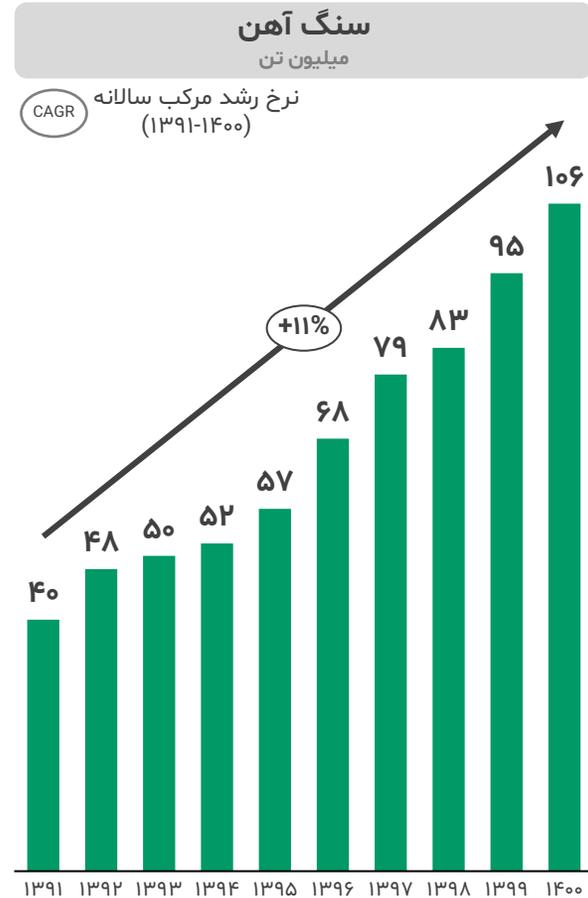
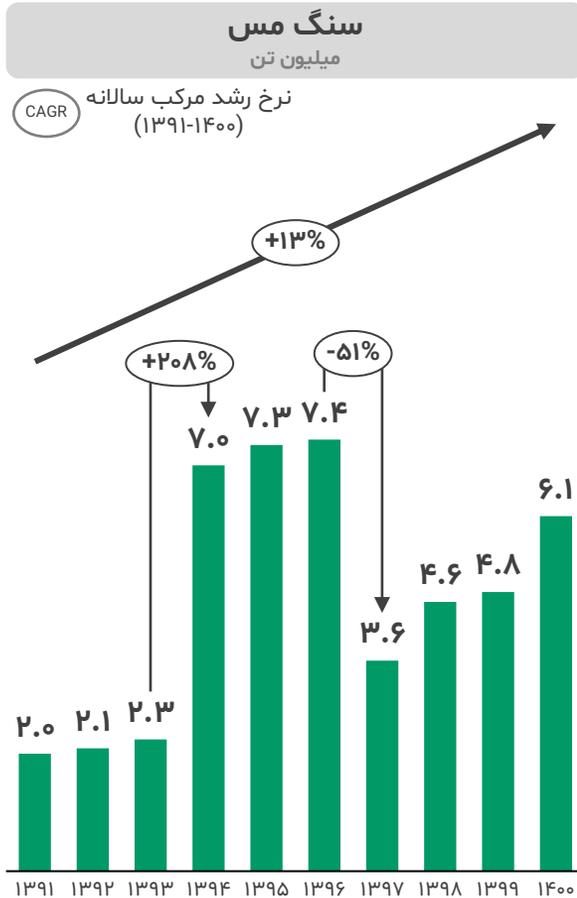
ارزش افزوده آلومینیوم

میلیارد دلار

مرکز آمار ایران

تولید سالانه سنگ مس، سنگ آهن و آلومینیوم (بوکسیت) از سال ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ به ترتیب با نرخ رشد مرکب سالانه ۱۳٪، ۱۱٪ و ۰٪ افزایش یافته است

با توجه به محاسبات انجام شده تخمین زده می‌شود تعداد سال‌های باقیمانده از ذخایر آهن ۲۲ سال، آلومینیوم ۳۵ سال و مس ۵۶ سال است

آهن	مس	آلومینیوم	
۷۸۱,۳۳۹ هزار تن	۵۴۷,۵۰۵ هزار تن	۹,۴۲۱ هزار تن	استخراج ۱۰ ساله
۲۲,۶۷۴ میلیون دلار	۱۱,۶۷۹ میلیون دلار	۱۳۴ میلیون دلار	ارزش افزوده ۱۰ ساله
۲,۳۶۳ میلیون دلار	۷۵۱ میلیون دلار	۵/۶ میلیون دلار	سرمایه‌گذاری ۱۰ ساله
۲,۴۰۵,۷۱۱ هزار تن	۲,۲۰۱,۶۵۸ هزار تن	۳۰,۱۹۵ هزار تن	مقدار ذخایر قطعی
۲۲	۵۶	۳۵	تخمین سال‌های باقیمانده از ذخایر ^۱

(۱) جزئیات مربوط به محاسبات در اسلاید بعد توضیح داده شده است
مرکز آمار ایران

با یک ساده‌سازی و برپرض سرمایه‌گذاری اولیه یکسان، سرمایه‌گذاری در صنعت استخراج سنگ مس، پایدارتر و مقرون به‌صرفه‌تر از صنعت سنگ آهن است

- فرمول سال عملیاتی تخمین‌زده شده به صورت زیر محاسبه می‌شود: این فرمول همان حجم استخراج را برای سالهای آینده فرض می‌کند.

حجم ذخایر قطعی

سال‌های عملیاتی

=

میزان استخراج در سال آخر

- فرمول ارزش افزوده به سرمایه‌گذاری به صورت زیر محاسبه می‌شود:

این فرمول می‌تواند نشان‌دهنده مقدار سود خالص برای یک دلار سرمایه‌گذاری در بخش استخراج خاص چقدر است.

ارزش افزوده ۱۰ ساله یک بخش خاص صنعت

ارزش افزوده به سرمایه‌گذاری

=

سرمایه‌گذاری ۱۰ ساله در صنعت

آهن

مس

۲۲

سال‌های عملیاتی تخمینی

۵۶

۱۰

نسبت ارزش افزوده به سرمایه‌گذاری

۱۵

یافته‌های کلیدی

- به فرض این‌که سرمایه‌گذاری اولیه هر کدام برابر باشد، یک دلار سرمایه‌گذاری در استخراج سنگ مس می‌تواند یک و نیم برابر همان مقدار سرمایه‌گذاری شده در سنگ آهن ارزش افزوده ایجاد کند
- از نظر حجم ذخایر، صنعت استخراج سنگ مس می‌تواند تقریباً ۲.۵ برابر بیشتر از صنعت استخراج سنگ آهن کار کند
- سرمایه‌گذاری کل در صنعت سنگ آهن سه برابر صنعت سنگ مس بوده و این شکاف در طول زمان بیشتر شده به طوری که در سال ۱۴۰۰، سرمایه‌گذاری در سنگ آهن پنج برابر سنگ معدن مس بوده است

شاید نیاز به بازنگری سیاست‌های سرمایه‌گذاری در بخش معدن وجود داشته باشد، زیرا از نظر بازده سرمایه‌گذاری، شاهد تحقق سرمایه‌گذاری‌هایی در صنایع با بازدهی پایین‌تر بوده‌ایم

در سال ۱۳۹۹، بیش از ۳۰ هزار کارگاه صنعتی با حدود ۱/۹ میلیون کارکن، بیش از ۱۴۱ میلیارد دلار تولید و ۴۴ میلیارد دلار ارزش افزوده ایجاد کرده‌اند

یادداشت

- یکی از اصلی‌ترین منابع داده برای این سری از گزارش‌ها، گزارش‌های «کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر» است که سالانه توسط مرکز آمار ایران ارائه می‌شود
- این گزارش عمدتاً مربوط به زیربخش‌های عنوان «صنعت (تولید)» از زیرعنوان‌های «صنایع و معادن» است که یکی از سه رکن اصلی تولید ناخالص داخلی است
- توجه کنید که «صنعت (تولید)» شامل هیچ‌کدام از زیربخش‌های مربوط به نفت و گاز و معدن نمی‌شود
- برای آشنایی دقیق‌تر با «کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر» به اسلاید معرفی آن در پیوست مراجعه فرمایید
- در زمان تهیه این مستند، آخرین سری در دسترس از این گزارش مربوط به سال ۱۳۹۹ بود
- در سال ۱۳۹۹، کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر شامل ۳۰ هزار کارگاه با مجموع ۱.۹ میلیون کارکن و ۱۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است که نهایتاً منجر به ۱۴۱ میلیارد دلار تولید و ۴۴ میلیارد دلار ارزش افزوده شده است
- برای تبدیل به دلار از نرخ ارزهای مندرج در پیوست استفاده شده که ممکن است باعث اختلاف‌هایی در اعداد گزارش‌شده در بخش‌های دیگر گزارش شده باشد

کارگاه‌های صنعتی ۱۳۹۹ در یک نگاه

تعداد کارگاه‌ها ۱۳۹۹	۳۰/۴ هزار	۱/۱% ده ساله CAGR
تعداد کارکنان ۱۳۹۹	۱/۹ میلیون نفر	۱/۵% ده ساله CAGR
ارزش تولید ۱۳۹۹	۱۴۱ میلیارد دلار	-۴/۹% ده ساله CAGR
ارزش افزوده ۱۳۹۹	۴۴/۹ میلیارد دلار	-۲/۷% ده ساله CAGR
سرمایه‌گذاری ۱۳۹۹	۱۶/۴ میلیارد دلار	۰/۸% ده ساله CAGR

تولید فلزات اساسی ۹٪ کل کارگاههای تولیدی، ۱۰٪ نیروی کار صنعتی، ۲۰٪ تولید و ۲۹٪ سرمایه‌گذاری را نسبت به کل کارگاههای صنعتی در سال ۱۳۹۹ تشکیل می‌دهد

سرمایه‌گذاری
(۱۳۹۹)

۴,۷

میلیارد دلار

۲۹٪

نسبت به کل صنعت

ارزش تولید
(۱۳۹۹)

۲۷,۶

میلیارد دلار

۲۰٪

نسبت به کل صنعت

نیروی کار
(۱۳۹۹)

۱۷۸

هزار نفر

۱۰٪

نسبت به کل صنعت

تعداد کارگاههای
صنعتی (۱۳۹۹)

۱۳۷۶

کارگاه تولیدی

۹٪

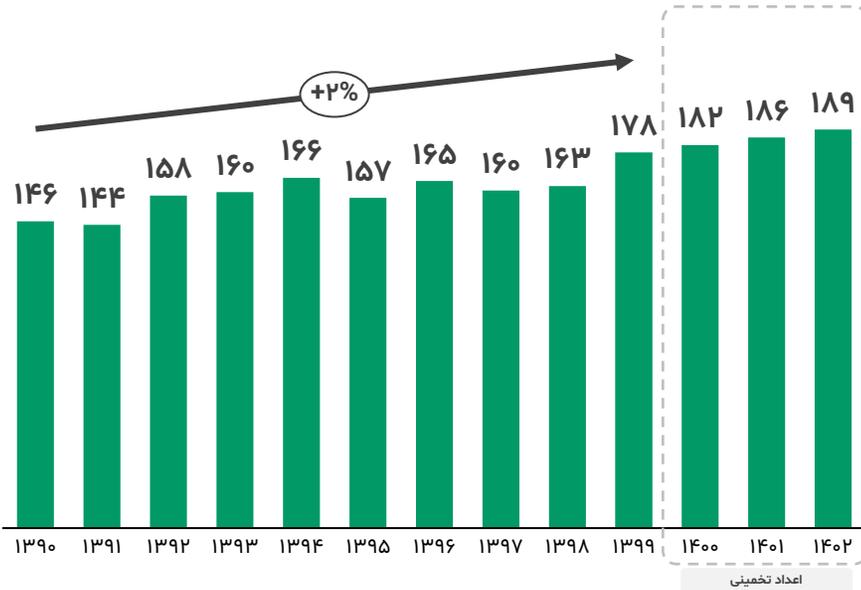
نسبت به کل صنعت

تعداد ثابت کارگاه‌ها به همراه رشد تعداد کارکنان از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ نشان‌دهنده افزایش اندازه این شرکت‌ها است

تعداد کارکنان

هزار

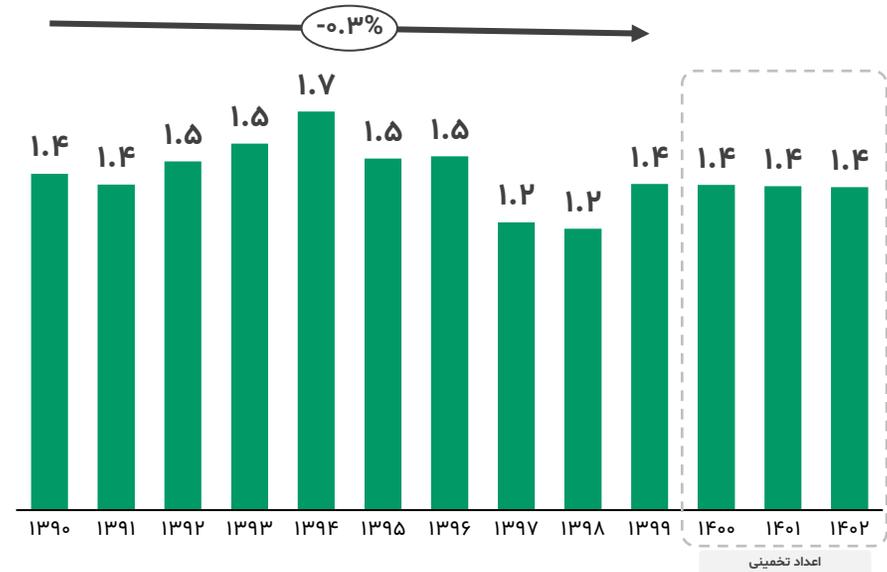
CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۰-۱۳۹۹)

تعداد کارگاه‌های تولیدی

هزار

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۰-۱۳۹۹)

یادداشت

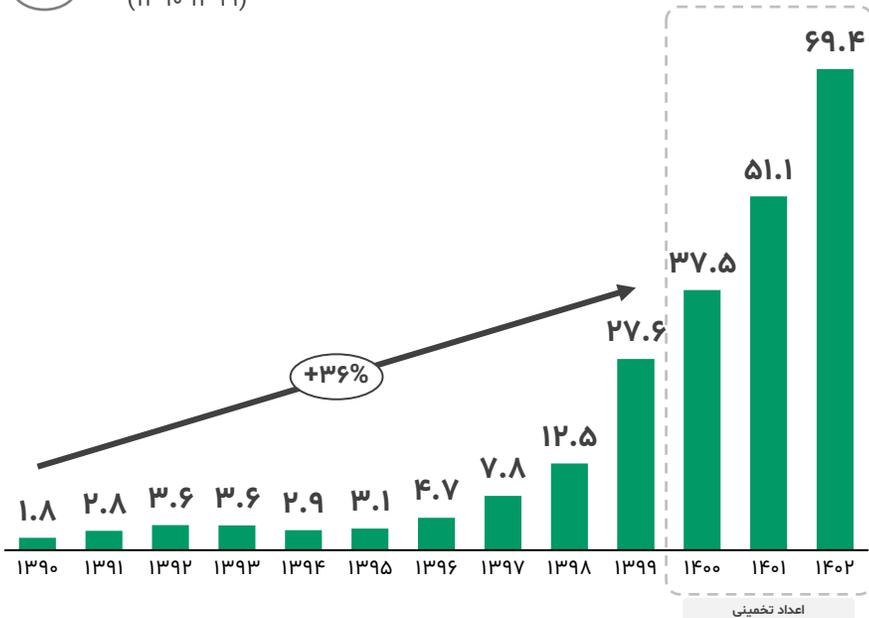
- عددهای مربوط به سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با توجه به نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) بین ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ تخمین زده شده‌اند
- در سال ۱۳۹۹، تعداد کارگاه‌های تولید فلزات اساسی مشابه سال ۱۳۹۰ باقی ماند، در حالی که تعداد کارکنان این کارگاه‌ها در این مدت ۱۲ درصد رشد کرد که نشان‌دهنده رشد و گسترش اندازه کارگاه‌های تولید فلزات اساسی است

مرکز آمار ایران

ارزش افزوده و ارزش تولید فلزات اساسی در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ با نرخ رشد مرکب سالانه ۳۶٪ افزایش یافته است

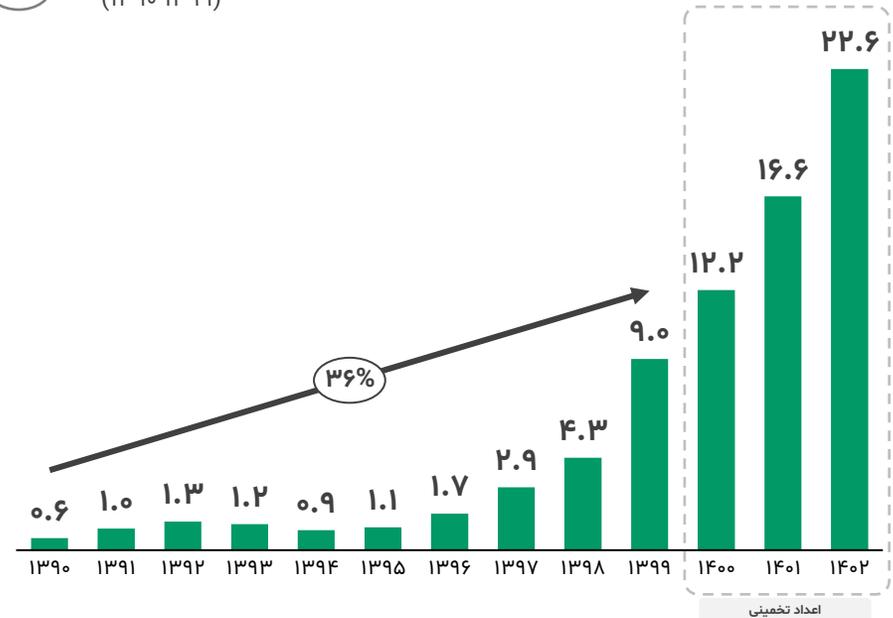
ارزش تولید میلیارد دلار

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۰-۱۳۹۹)

ارزش افزوده میلیارد دلار

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۰-۱۳۹۹)

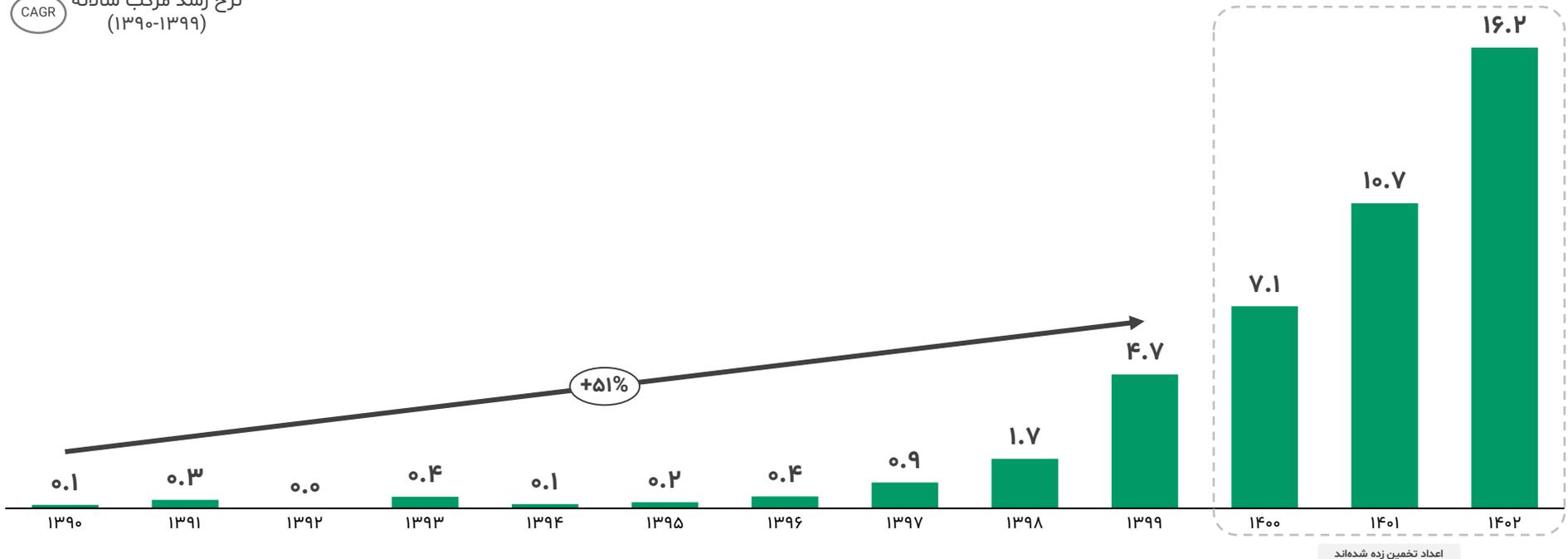
یادداشت

- عددهای مربوط به سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با توجه به نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) بین ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ تخمین زده شده‌اند
- اگرچه میزان تولید فلزات اساسی و ارزش افزوده این فعالیت صنعتی در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ سه برابر شده، اما نسبت این دو متغیر ثابت مانده که می‌تواند نشان‌دهنده عدم وجود نوآوری و کارایی در این صنعت باشد

سرمایه‌گذاری در تولید فلزات اساسی طی دوره ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ با نرخ رشد مرکب سالانه ۵۱٪ رشد داشته است

سرمایه‌گذاری میلیون دلار

CAGR
نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۰-۱۳۹۹)

یادداشت

- از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹، رشد قابل توجهی در سرمایه‌گذاری در فلزات اساسی وجود داشته است

مرکز آمار ایران

صادرات معدن و فلزات اساسی ایران

۳

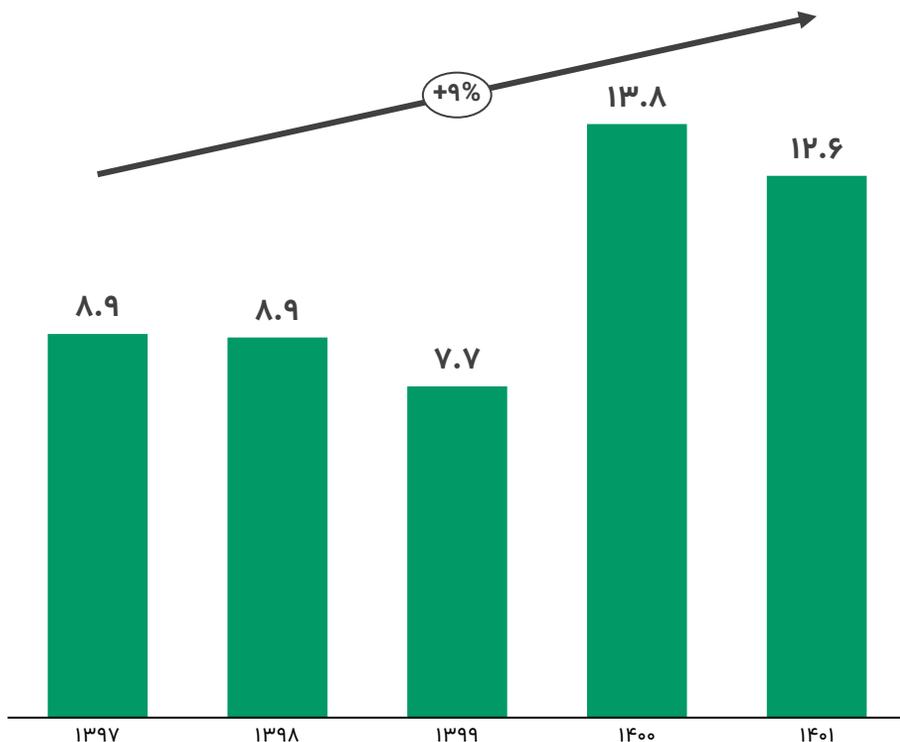

ارزش صادرات مواد معدنی و فلزات بین سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ با نرخ رشد مرکب سالانه ۹٪ افزایش یافت در حالی که این نرخ برای حجم صادرات ۴٪- بوده است

ارزش صادرات مواد معدنی و فلزات

میلیارد دلار

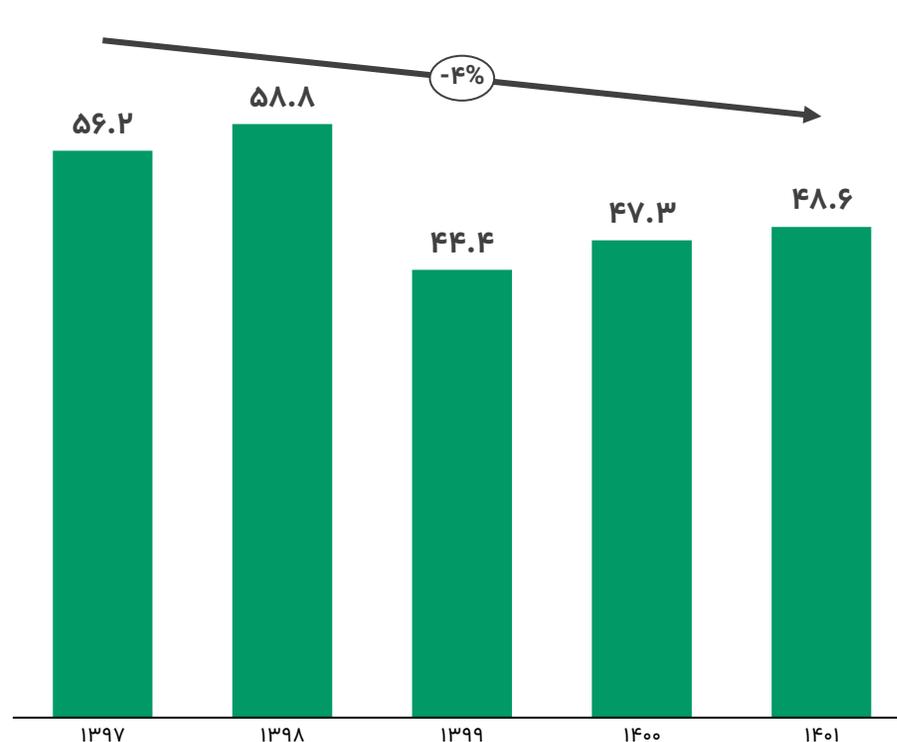
CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۷-۱۴۰۱)

حجم صادرات مواد معدنی و فلزات

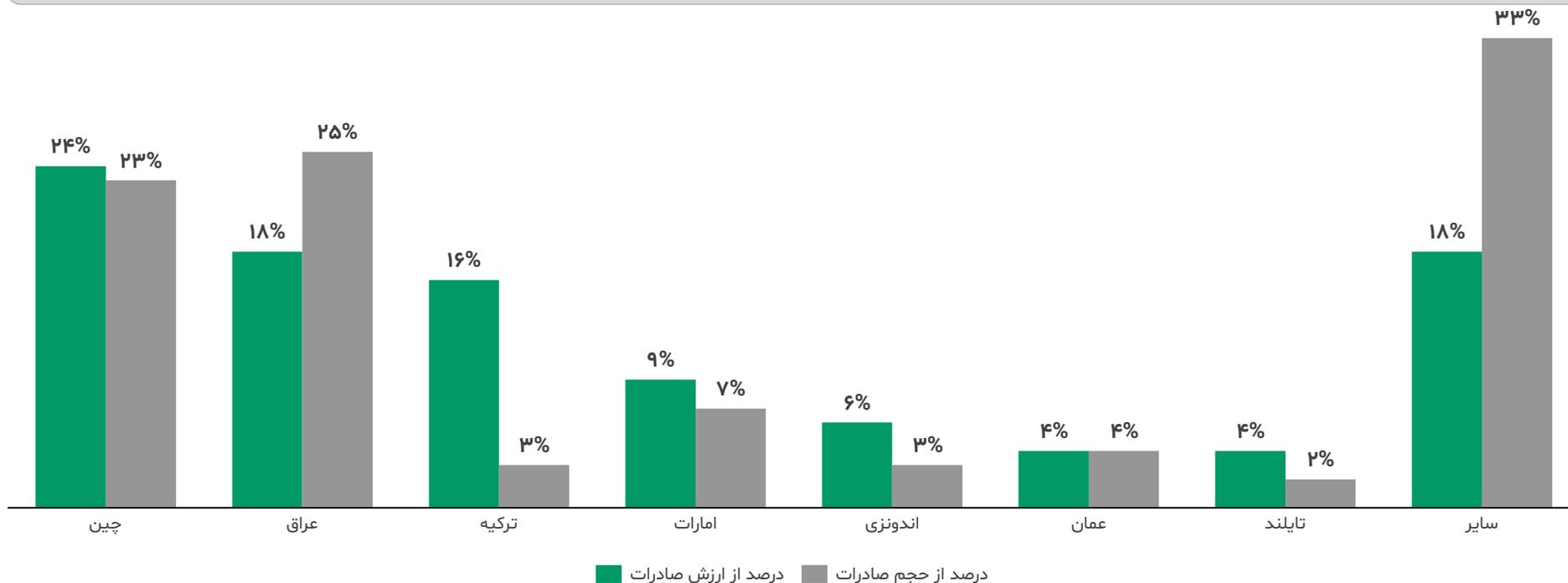
میلیون تن

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه (۱۳۹۷-۱۴۰۱)

با توجه به اختلاف بین سهم حجمی و ارزشی مقاصد صادراتی مواد معدنی و فلزات در سال ۱۴۰۱، به نظر می‌رسد ترکیه و چین مقاصد جذابتری هستند تا عراق

مقاصد صادراتی مواد معدنی و فلزات در سال ۱۴۰۱
درصد از کل صادرات

یادداشت

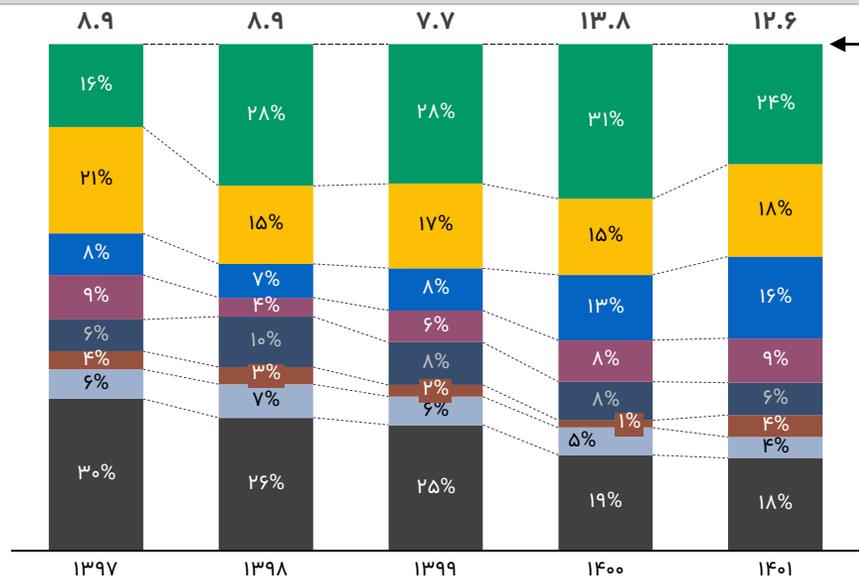
• ترکیه در سال ۱۴۰۱ واردکننده محصولات معدنی نسبتاً گران ایران بود که به دلیل داشتن درصد قابل توجهی بالاتر از سهم در ارزش صادرات (۱۶%) در مقایسه با سهم آن در حجم (۳%) بود

گمرک جمهوری اسلامی ایران

چین، عراق و ترکیه سهم ارزش خود را از ۴۵٪ به ۶۰٪ افزایش دادند بدون اینکه تغییر قابل توجهی در سهم حجمی خود داشته باشند

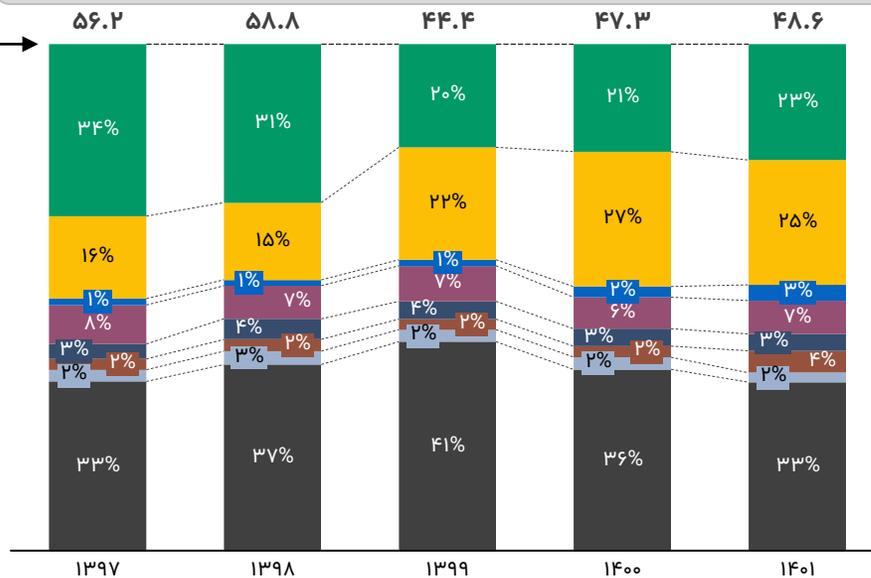
ارزش صادراتی مواد معدنی و فلزات به تفکیک مقصد صادراتی

میلیارد دلار

حجم صادراتی مواد معدنی و فلزات به تفکیک مقصد صادراتی

میلیون تن

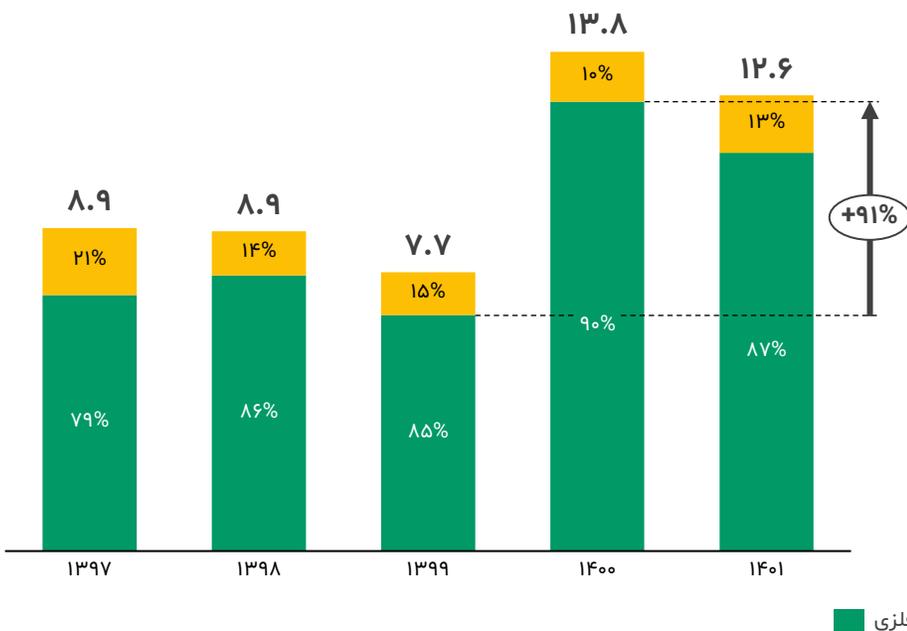
چین عراق ترکیه امارات اندونزی عمان تایلند سایر

یادداشت

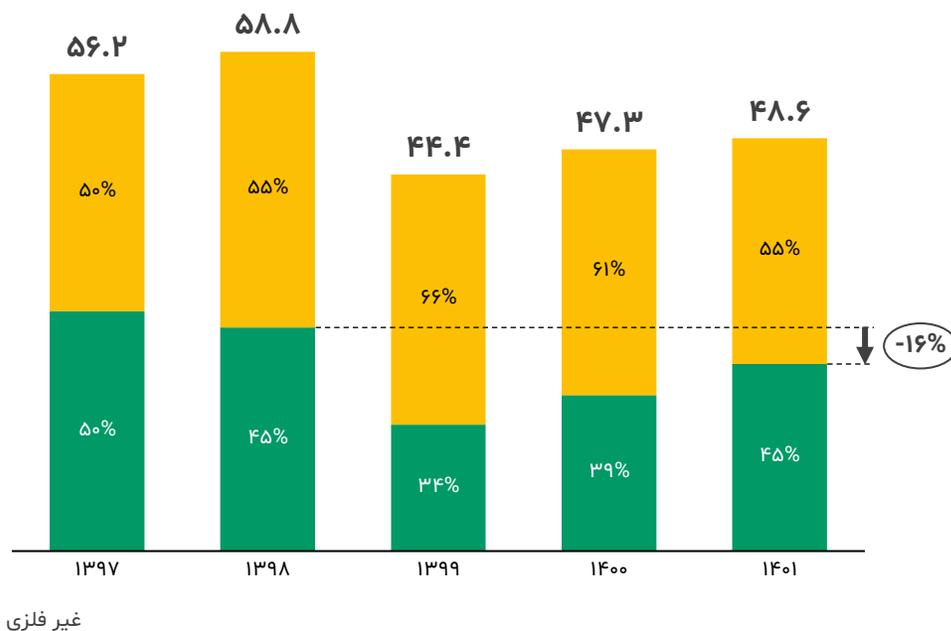
- ارزش صادرات مواد معدنی ایران از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ کاهش ۹ درصدی را تجربه کرده که علت اصلی آن کاهش صادرات به چین بوده است، موضوعی که می‌تواند به صورت دقیق‌تر بررسی شود
- صادرات به ترکیه از سال ۱۳۹۸ رشد قابل توجهی داشته و از ۵۹۴ میلیون در این سال به ۲/۰۴ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است
- حجم صادرات چین طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ به‌ویژه از سال ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ شاهد کاهش چشمگیر ۴۲ درصدی بوده است

اگرچه سهم حجمی فلزیها (۴۵٪ در ۱۴۰۱) در مقایسه با غیرفلزیها (۵۵٪ در ۱۴۰۱) کمتر بوده، اما به لحاظ ارزش صادرات، دسته فلزیها بیش از ۸۰٪ ارزش را به خود اختصاص دادهاند

ارزش صادرات مواد معدنی و فلزات بر اساس نوع
میلیارد دلار

حجم صادرات مواد معدنی و فلزات بر اساس نوع
میلیون تن

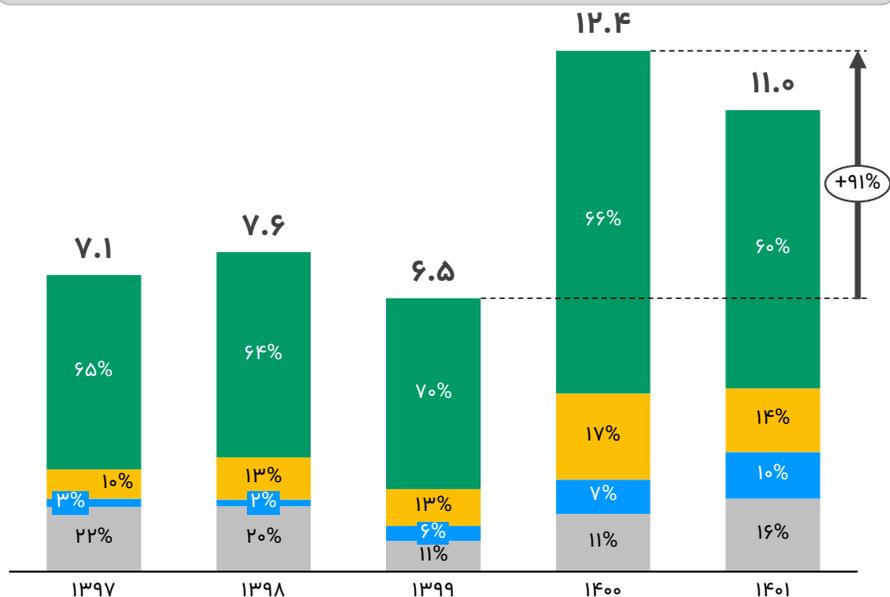
یادداشت

- از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰، ارزش صادرات دسته فلزی ۹۱٪ رشد داشته و از ۶/۵ میلیارد دلار به ۱۲/۴ میلیارد دلار رسیده، در حالی که حجم آن در این دوره تنها ۲۳٪ افزایش یافته است
- طی سالهای ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱، ارزش صادرات غیرفلزی ۳۰٪ افزایش و حجم آن ۱۶٪ کاهش یافته است که نشان می‌دهد صادرات کالاهای غیرفلزی با ارزش‌تر است

پس از سال ۱۳۹۸، با کاهش حجم قابل توجه سایر دسته‌های فلزی، آهن و مصنوعات آن بر صادرات فلزی ایران غالب شده، هرچند سهم آن در حال کاهش بوده است

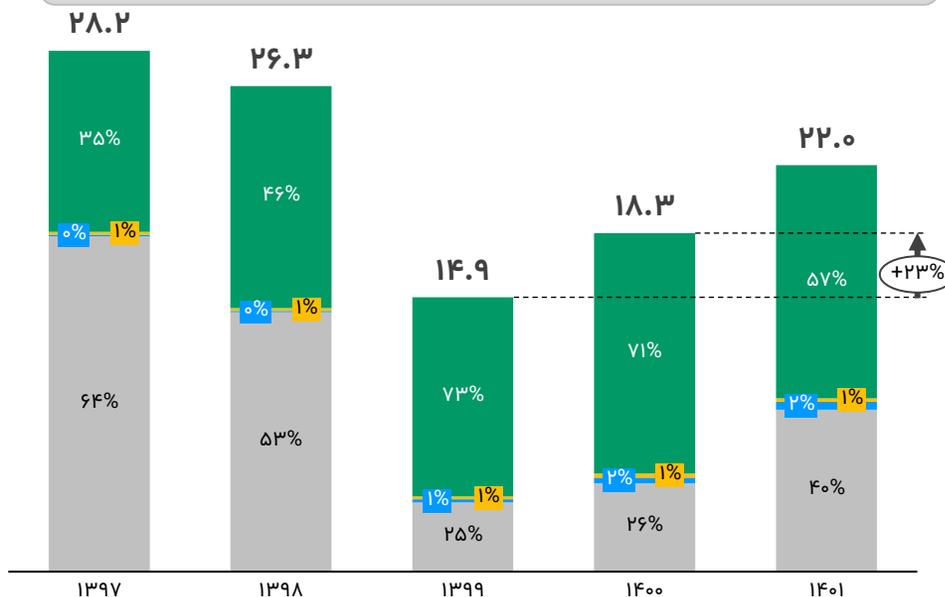
ارزش صادرات فلزات اساسی

میلیارد دلار

حجم صادرات فلزات اساسی

میلیون تن

■ آهن و مصنوعات ■ مس و مصنوعات ■ آلومینیوم و مصنوعات ■ سایر

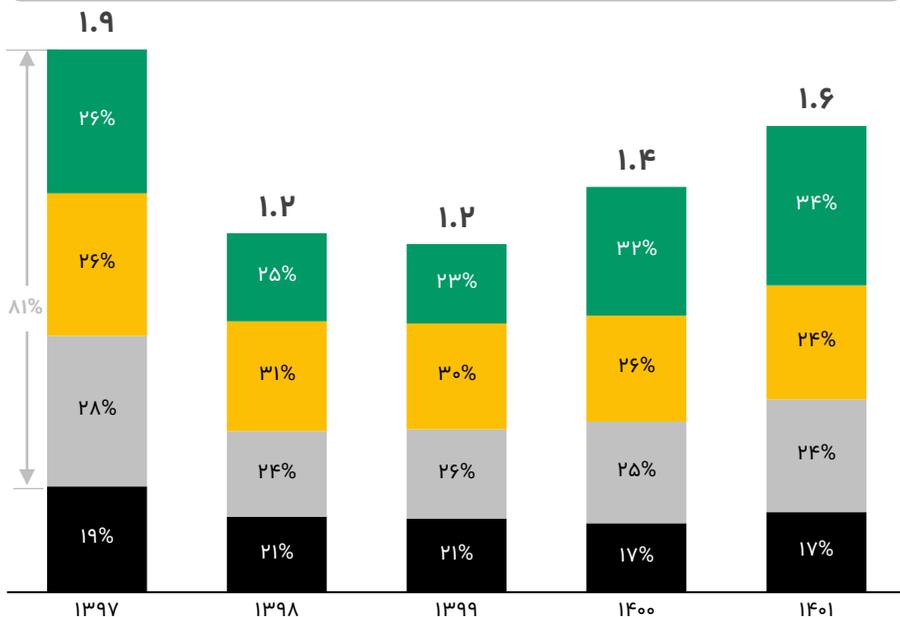
یادداشت

- از سال ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹، سایر گروه‌های فلزی شامل سنگ معدن، سرب، نیکل و غیره با کاهش شدید حجم صادرات خود مواجه شدند و از ۱۴/۱ میلیون تن در سال ۱۳۹۸ به ۳/۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۹ رسیدند که از دلایل آن می‌شود به تحریم‌ها اشاره کرد
- از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰، صادرات آهن و مصنوعات آن از نظر ارزش و حجم به ترتیب ۸۰٪ و ۲۱٪ رشد بالایی داشته که تا حدودی با افزایش قیمت جهانی فولاد در این مدت توضیح داده شده است

«نمک، گوگرد، خاک و سنگ»، «گچ، آهک و سیمان» و «محصولات سرامیکی» ۸۱٪ ارزش و بیش از ۹۵٪ حجم صادرات غیرفلزی را تشکیل می‌دهند

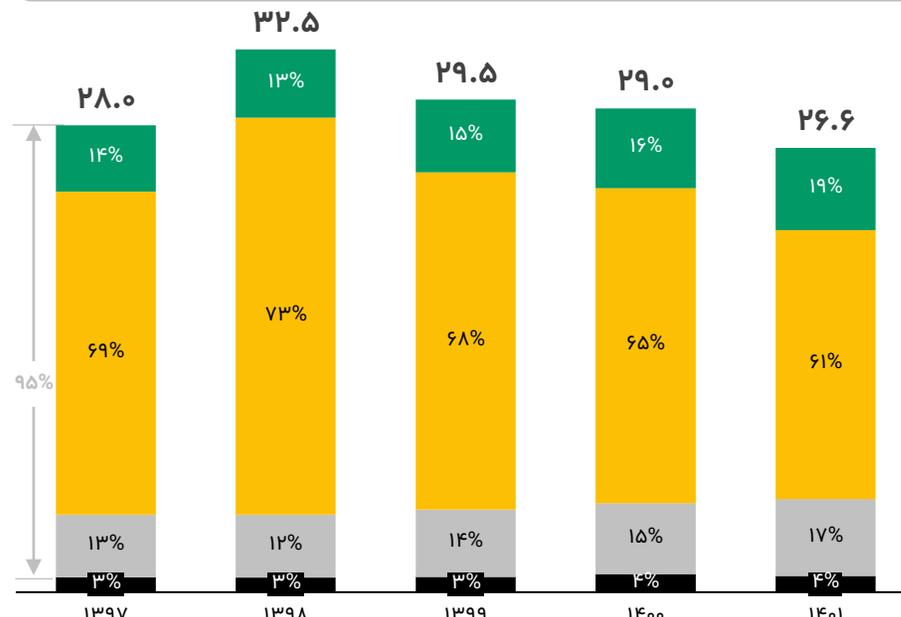
ارزش صادرات مواد معدنی غیرفلزی

میلیارد دلار

حجم صادرات مواد معدنی غیرفلزی

میلیون تن

شیشه و ظروف شیشه‌ای | محصولات سرامیکی | گچ، آهک و سیمان | نمک، گوگرد، خاک و سنگ

یادداشت

- از سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۸، همه دسته‌های غیرفلزی با کاهش ارزش صادراتی خود مواجه شدند، در حالی که حجم صادرات آنها در این دوره افزایش یافت
- در حالی که گچ، آهک و سیمان بیش از ۶۰٪ از حجم صادرات را به خود اختصاص داده‌اند، سهم ارزش آن‌ها کمتر از ۳۵٪ بوده که نشان می‌دهد قیمت آن‌ها پایین‌تر از سایر گروه‌ها است

بازیگران برتر معدن و فلزات اساسی

۴

این بخش به معرفی بازیگران برتر می‌پردازد که مبتنی بر آخرین نسخه‌ی منتشرشده (عملکرد سال ۱۴۰۱) از نتایج رتبه‌بندی سازمان مدیریت صنعتی IMI۵۰۰ است

مقدمه

- موسسه مدیریت صنعتی (IMI) رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران را از سال ۱۳۷۷ آغاز کرده و آخرین نسخه‌ی آن در دی‌ماه ۱۴۰۲ منتشر شده که به عملکرد سال ۱۴۰۱ می‌پردازد

اهداف رتبه‌بندی

- هدف اصلی از تدوین رتبه‌بندی IMI۵۰۰ تعیین و رتبه‌بندی میزان مشارکت شرکت‌ها در اقتصاد ملی، به منظور ارتقای شفافیت و رقابت در محیط کسب‌وکار و به‌طور کلی ارتقای جایگاه بنگاه‌های ایرانی است
- اثربخشی اقتصادی فعالیت یک شرکت در سطح ملی با حجم فروش آن ارتباط مستقیم دارد
- این مقایسه و رتبه‌بندی بر اساس اطلاعات مالی منتشرشده در صورت‌های مالی شرکت‌هاست

شاخص‌های رتبه‌بندی

- IMI-۵۰۰ با در نظر گرفتن هفت دسته شاخص اصلی، که هر کدام شامل شاخص‌های دقیق و خاصی هستند، به رتبه‌بندی شرکت‌ها می‌پردازد (لطفاً به جدول زیر مراجعه کنید)

شاخص‌ها	گروه شاخص‌ها
فروش، رشد فروش، فروش سرانه، ارزش افزوده، دارایی، رشد دارایی، تعداد کارکنان، رشد تعداد کارکنان	رشد و اندازه شرکت
سود دهی، رشد سود، برگشت فروش، برگردان دارایی‌ها، بازگشت سرمایه‌گذاری، نسبت مالکیت، سهم دارایی‌های غیرجاری از کل	سوددهی و شاخص‌های عملکرد
بهره‌وری کلی، بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری سرمایه	بهره‌وری
صادرات، صادرات سرانه، رشد صادرات، نسبت صادرات به فروش کل	صادرات
نسبت فعلی نقدینگی، نسبت سرمایه در گردش به فروش، نسبت سرمایه در گردش به سود	نقدینگی
نسبت بدهی، نسبت هزینه‌های مالی به پوشش مالی	بدهی
ارزش بازار، نسبت قیمت به سود، نسبت قیمت به سود خالص	بازار

سازمان مدیریت صنعتی

با توجه به IMI۱۵۰۰ (نسخه ۱۴۰۱) چهار بازیگر برتر فعال در صنعت معدن و فلزات اساسی عبارتند از فولاد مبارکه، شرکت ملی صنایع مس ایران، گل‌گهر و فولاد خوزستان

رتبه شرکت در سال ۱۴۰۱
۸

۷,۴۶۴

فولاد مبارکه

رتبه شرکت در سال ۱۴۰۱
۱۸

۳,۴۹۲

شرکت ملی صنایع مس ایران

رتبه شرکت در سال ۱۴۰۱
۲۱

۲,۵۱۹

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

شرکت فولاد خوزستان

رتبه شرکت در سال ۱۴۰۱
۲۵

۱,۹۸۳

فولاد خوزستان

مجتمع فولاد مبارکه - رتبه ۸ در IMI۵۰۰

تاسیس: ۱۳۷۱
مکان: جنوب غربی اصفهان

۱۷ (میلیون تن)
تولید واقعی

+۶%
نرخ رشد در مقایسه با
۱۴۰۰

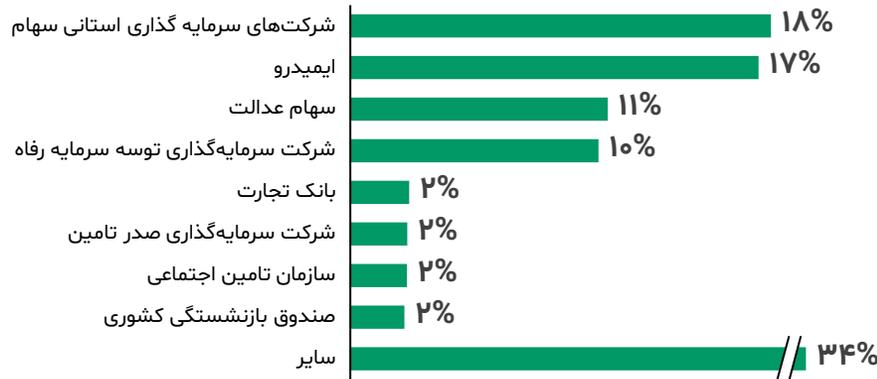
۳۹,۶۷۴
تعداد کارکنان

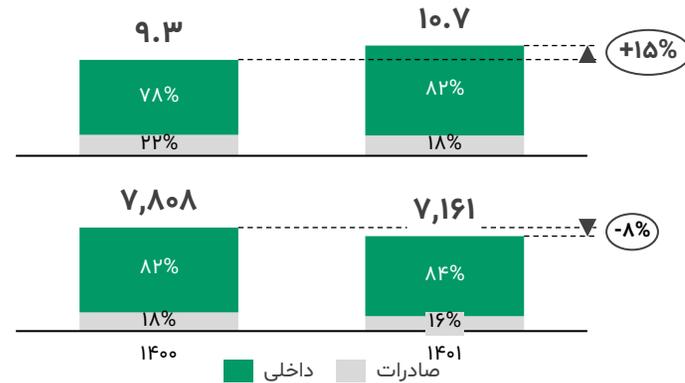
۱۱,۹۵۸ (میلیون ریال)
دارایی

سهامداران در ۱۴۰۱

فروش

حجم فروش
میلیون تن

ارزش فروش
میلیون دلار

گزارش سال مجتمع فولاد مبارکه (۱۴۰۱)

شرکت ملی صنایع مس ایران - رتبه ۱۸ در IMI۵۰۰

شرکت ملی صنایع مس ایران

تاسیس: ۱۳۵۱

مکان: جنوب غربی کرمان

۱/۲ (میلیون تن)
تولید کنستانتتره
مس

۵/۳ (میلیون تن)
تولید کاتد مس

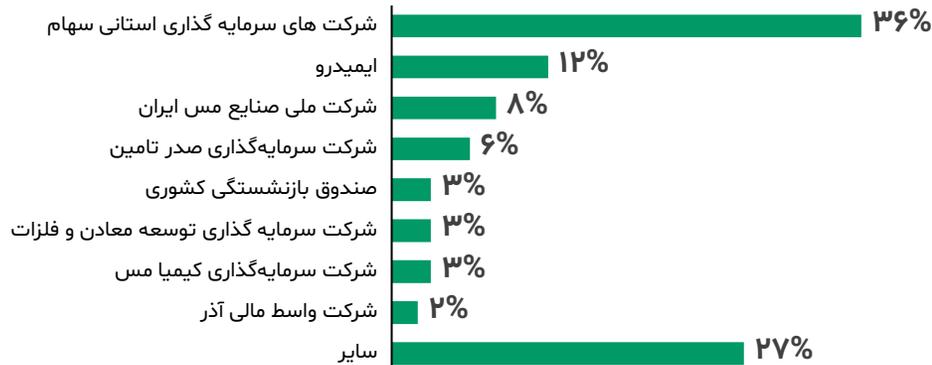
۱۰،۹۱۳
تعداد کارکنان

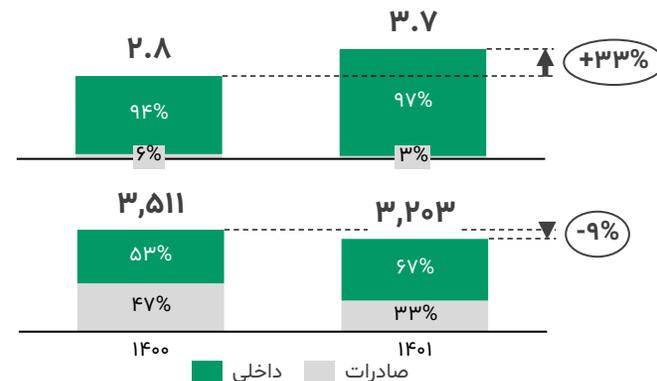
۵،۳۳۶ (میلیون دلار)
دارایی

سهامداران در ۱۴۰۱

فروش

حجم فروش
میلیون تن

ارزش فروش
میلیون دلار

گزارش سالانه تلفیقی شرکت صنایع مس ایران (۱۴۰۱)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر - رتبه ۲۱ در IMI۵۰۰

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

تاسیس: ۱۳۷۰

مکان: جنوب غربی سیرجان، کرمان

۹ (میلیون تن)
تولید پلت

۱۰ (میلیون تن)
تولید کنسانتره آهن

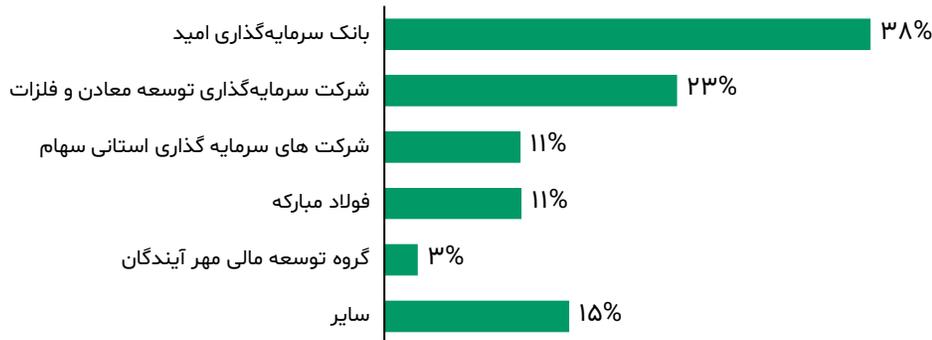
۱۹,۰۱۴
تعداد کارکنان

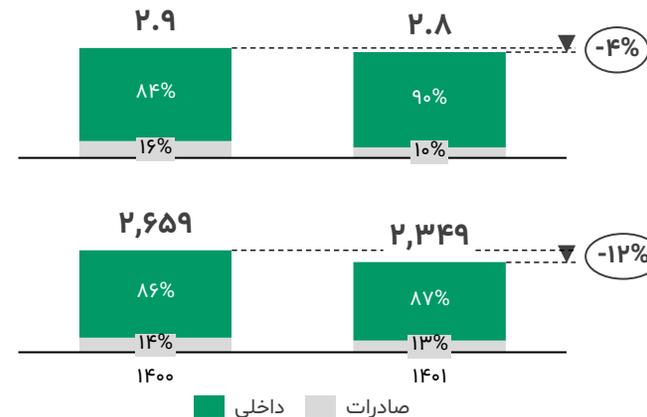
۵,۱۶۶ (میلیون دلار)
دارایی

سهامداران در ۱۴۰۱

فروش

حجم فروش
میلیون تن

ارزش فروش
میلیون دلار

گزارش سالانه تلفیقی شرکت صنایع مس ایران (۱۴۰۱)

شرکت فولاد خوزستان - رتبه ۲۵ در IMI۵۰۰

شرکت فولاد خوزستان

تاسیس: ۱۳۶۷

مکان: جاده بندر امام خمینی، اهواز

تولید شمش ۳/۵ (میلیون تن)

نرخ رشد در مقایسه با ۱۴۰۰ +۷%

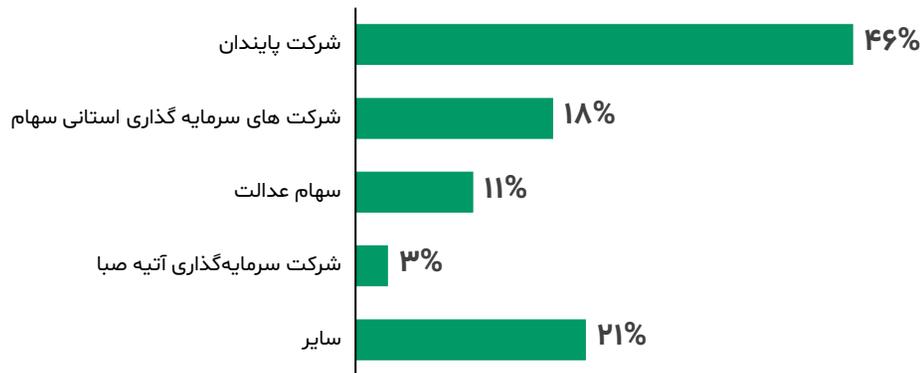
تعداد کارکنان ۱۳،۴۵۸

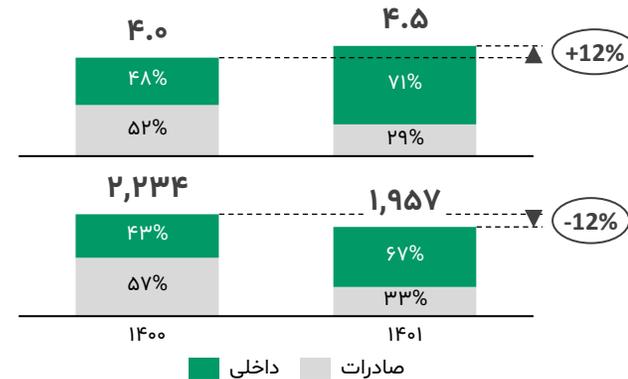
دارایی ۲،۵۴۳ (میلیون دلار)

سهامداران در ۱۴۰۱

فروش

حجم فروش
میلیون تن

ارزش فروش
میلیون دلار

گزارش سالانه تلفیقی شرکت فولاد خوزستان (۱۴۰۱)

درباره ایران اکسپو و ایلپا

اهداف و چشم‌انداز ایلیا

شرکت مشاوره مدیریت ایلیا در سال ۱۳۸۷ (۲۰۰۸) در شهر وین تاسیس شد و از زمان تولد یک رویا در سر داشت:

“Unfolding Potentials, Transforming Lives”

ارزش افزوده اصلی ایلیا برقراری ارتباطات موثر جهت درک مسائل، اتخاذ رویکرد ساختارمند جهت حل مسئله، داشتن روحیه حرفه‌ای و تعهد به بهبود مستمر ایران است.

داستان ایلیا با ارائه خدمات تحقیقات بازار و تدوین استراتژی ورود به بازار برای شرکت‌های بین‌المللی شکل گرفت و تا سال ۱۳۹۶ (۲۰۱۷) عمده فعالیت‌های ایلیا در همین راستا بوده است. همکاری با شرکت‌های پیشگام و معتبر ایرانی و اثرگذاری بر آن‌ها، همکاری با شرکت‌های Big 4 و یکی از شرکت‌های Fortune 500 از جمله افتخارات ایلیا است که با تلاش مستمر برای افزایش کیفیت بدان دست یافته است.

پس از تشدید تحریم‌ها و چالشی‌تر شدن فعالیت فضای بین‌الملل، ایلیا با یک تغییر و تحول درونی تمرکز خود را بر همکاری با شرکت‌های ایرانی و آماده بودن برای فرصت‌های بین‌المللی قرار داده است.

اکنون تیم ایلیا شامل ۶۵+ نفر از افراد مستعد و متخصص است که به صورت تمام‌وقت در حال ارائه خدمات به مشتریان در صنایع مختلف و در حوزه‌های کاری گوناگون هستند.

ماموریت

- ما یاری‌گر پیش‌برندگان هستیم تا برای گسترش خیر جمعی پایدار به شکوفایی آن‌ها کمک کنیم

ارزش‌ها

- ما اهمیت ویژه‌ای برای فرهنگ سازمانی قائل هستیم
- ما مشتریان خود را تحت تأثیر قرار می‌دهیم
- ما به دنبال بهترین برای ایران هستیم

چشم‌انداز

- دستیابی به ۰.۵٪ از سهم بازار مشاوره مدیریت در منطقه شورای همکاری خلیج فارس (P-GCC Market)

خدمت «مشاوره» ایلیا از طریق ارائه راهکارها و بینش‌های مبتنی بر داده به مشتریان برای تصمیم‌گیری آگاهانه و استفاده از فرصت‌های جدید کمک می‌کند.

خدمت «مشاوره» ایلیا در ۴ بخش ارائه می‌شود:

۱. تحقیقات بازار

- جمع‌آوری اطلاعات
- تحلیل بازار
- تحلیل مشتریان
- تحلیل رقبا
- نیازسنجی
- امکان‌سنجی
- بررسی عوامل خارجی
- تحلیل ذی‌نفعان

۲. استراتژی

- تدوین استراتژی
- تعیین هدف و رویه
- تحلیل محیط
- برنامه‌ریزی عملیاتی
- ارزیابی و بهبود

۳. بازاریابی

- تحلیل مشتری
- تدوین استراتژی بازاریابی
- برنامه‌ریزی تبلیغات
- تحلیل رقابت

۴. مشاوره داده‌محور

- تحلیل داده
- پیش‌بینی و مدل‌سازی
- بهینه‌سازی فرآیندها
- تحلیل رفتار مشتریان
- تحلیل رقابت

خدمات آموزش و توسعه منابع انسانی

خدمت «آموزش و توسعه منابع انسانی» ایلیا با طراحی و اجرای برنامه‌های توسعه رهبری، مهارت‌های نرم، مهارت‌های میان‌فردی و مربی‌گری (Coaching) به کسب‌وکارها کمک می‌کند.

خدمت «آموزش و توسعه منابع انسانی» ایلیا در چهار بخش ارائه می‌شود:

۱. طراحی ارزش‌ها و فرهنگ سازمانی

- بررسی و تدوین اولویت‌های فرهنگی سازمان
- بررسی و تدوین چشم‌انداز منابع انسانی
- تدوین کتابچه‌ی فرهنگ سازمانی

۲. برنامه‌های آموزش سازمانی

- توسعه‌ی مهارت‌های رهبری
- آموزش مهارت‌های بازخورد
- ارتقاء سطح مهارت مدیران
- بهبود ارتباطات سازمانی
- ارتقاء کار تیمی

۳. پرورش مربی و تسهیل‌گر

- تربیت مربی سازمانی (Coach)
- تربیت مدرس سازمانی

۴. برنامه‌ریزی شایستگی و ارزیابی عملکرد

- تعیین شایستگی‌های ضروری برای کارکنان سازمان
- تعیین ملاک‌ها و فرآیندهای جذب افراد جدید
- تعیین ملاک‌ها و فرآیندهای ارزیابی کارکنان

خدمت «تحول» ایلیا به کسب‌وکارها کمک می‌کند تا با توجه به توانایی‌ها، شرایط محیطی، بازار و صنعت، علایق و ارزش‌ها و دارایی‌هایشان، هر جا که نیاز به تغییر باشد، تغییر و تحول لازم را طراحی و اجرا کنند.

خدمت «تحول» ایلیا طی سه مرحله انجام می‌شود:

۱. کشف و ارزیابی سازمان

- ارزیابی همه جانبه ابعاد کسب‌وکار
- شناسایی قابلیت‌ها و نقاط قابل بهبود کسب‌وکار
- نگاشت مدل عملیاتی فعلی
- شناخت عمیق تصمیم‌گیرندگان کلیدی

۲. طراحی استراتژی و توسعه محصول

- کشف انتظارات، خواسته‌ها و علایق ذی‌نفعان اصلی
- هم‌آفرینی نیت و مقصد سازمان از تحول
- تدوین مدل عملیاتی هدف‌گذاری شده
- تعریف استراتژی سازمان برای پیاده‌سازی تحول

۳. پیاده‌سازی تحول

- تعریف استراتژی و محدوده تحول
- طراحی ساختار و سازماندهی تحول
- تشکیل تیم و نقش‌های موردنیاز تیم تحول
- تدوین فعالیت‌ها و فرآیندهای تحول
- انتخاب ابزارها و داده‌های موردنیاز

خدمات کسب‌وکارهای کوچک و متوسط

خدمت «کسب‌وکارهای خرد و متوسط ایلیا» به مشتریان کمک می‌کند تا مسیر توسعه از یک کسب‌وکار سنتی به یک سازمان ساختارمند و چابک را طی کنند.

خدمت «کسب‌وکارهای خرد و متوسط» ایلیا در ۴ بخش ارائه می‌شود:

۱. ساختارمندی

- تدوین استراتژی
- تدوین ساختار سازمانی
- تعریف فرآیندها
- کاهش وابستگی کسب‌وکار به مدیرعامل و موسس

۲. بهبود عملکرد و رشد

- عارضه‌یابی سازمانی
- بهینه‌سازی فرآیندها
- افزایش بهره‌وری

۳. تحول

- تحول عملکرد مالی
- تحول عملیاتی

۴. راه‌اندازی

- راه‌اندازی کسب‌وکار
- طراحی مدل کسب‌وکار
- طراحی و تدوین استراتژی
- تعیین و پیاده‌سازی فرآیند جذب منابع انسانی
- همراهی کسب‌وکار تا رسیدن به نقطه‌ی ایده‌آل

در گام نخست این خدمت، کارکنان سازمان ارزیابی اولیه می‌شوند و با استفاده از چندین شاخص از جمله سن شرکت و بستر فعالیت شرکت، روانشناسانی به سازمان اختصاص می‌یابند.

ارزیابی افراد در یک سیستم اختصاصی انجام می‌شود و افراد در مسائل خلقی، سلامت فردی و روابط بین فردی مورد سنجش قرار می‌گیرند و پس از غربال اولیه، کارکنان بر اساس اولویت، خدمات روانشناسی می‌گیرند.

همچنین با ارائه‌ی گزارش‌های فصلی (با حفظ محرمانگی داده‌های کارکنان) وضعیت سلامت سازمان و تغییرات آن نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و مدیران می‌توانند آخرین اطلاعات از حال و هوای کارکنان خود را مشاهده کرده و برای تعریف اقدامات و اهداف خود از آن بهره بگیرند.

آموزش‌های مبتنی بر مدل‌های روانشناختی

در این گروه خدمات، علاوه بر مشاوره‌ی فردی، آموزش‌هایی که به فراخور حال سازمان برای بهبود کلی وضعیت روانی آن لازم تشخیص داده شوند به کارکنان ارائه می‌شود؛ برخی از این کارگاه‌ها عبارتند از:

کارگاه مدیریت هیجان

کارگاه کنترل خشم

کارگاه ارتقای تاب‌آوری

کارگاه مدیریت استرس

خدمات حقوقی ایلیا

ایلیا با هدف گسترش خدماتی که به کسب‌وکارها ارائه می‌کند و نیاز مشتریان خود، اقدام به همکاری با تیم حقوقی **هم‌قلم** نموده است. تیم هم‌قلم، مجموعه‌ای از متخصصان خبره‌ی حقوقی در زمینه‌های مختلفی از جمله: حقوق تجارت بین‌الملل، حقوق تجاری-اقتصادی، حقوق مالکیت فکری، حقوق نفت‌وگاز و ... است. حاصل این همکاری، تیم «هم‌قلم ایلیا» است که همه‌ی خدمات حقوقی که مورد نیاز کسب‌وکارها است را به آن‌ها ارائه می‌کند. در این بخش خدماتی که توسط **هم‌قلم** ارائه می‌شود بیان شده است.

- تنظیم انواع قراردادهای داخلی و بین‌المللی
- ارزیابی سلامت حقوقی شرکت‌ها و ارائه گزارش‌های تفصیلی مرتبط
- ارائه خدمات مشاوره و استراتژی‌های حقوقی مختص به کسب‌وکارها
- مدیریت مذاکرات قراردادی و همراهی در انواع فرآیندهای سرمایه‌گذاری، ادغام و تملیک
- انجام کلیه‌ی دعاوی مرتبط با کسب‌وکارها
- مشاوره در حوزه امور مالکیت فکری و حفاظت از اطلاعات
- تاسیس و ثبت شرکت و انجام فرآیندهای ثبتی مورد نیاز شرکت‌ها

تیم اجرایی

مدیر پروژه
امیر حسینی

معاون شرکت مشاوره مدیریت ایلیا

مهدی کاظمی

تحلیل‌گر ارشد
شرکت مشاوره مدیریت ایلیا

سعید سلیمی

مشاور
شرکت مشاوره مدیریت ایلیا

حسام‌الدین میرجلیلی

تحلیل‌گر
شرکت مشاوره مدیریت ایلیا

مریم زینلی‌زاده

تحلیل‌گر
شرکت مشاوره مدیریت ایلیا

تیم راهبری

غلامحسین محمدی

عضو هیئت مدیره شرکت
مشاوره مدیریت ایلیا

احمد ایمانی

دبیر نمایندگان
ایران اکسیو

مجید تکبیری

رئیس ستاد برگزاری
نمایشگاه ایران اکسیو

این گزارش به سفارش ایران اکسیو و با تلاش شرکت مشاوره مدیریت ایلیا انجام شده است. تدوین سری صنعت‌سنج صادرات برای هفت صنعت به دو زبان فارسی و انگلیسی، در فاصله بهمن ۱۴۰۲ تا فروردین ۱۴۰۳ انجام شد. لازم است از همراهی و کمک‌های امیر ابراهیم‌زاده، محمود عبادی، فرزانه صادقی، امیرحسین کیهانپور، آيسان عطایی، علی پورجلیلی، مهدی محمدی و ثنا علینقیان که در مسیر تکمیل این گزارش‌ها به ما کمک کردند، تشکر کنیم.

خوشحال می‌شویم تا برای دریافت گزارش‌ها و ارائه نظرات ارزشمندتان به درگاه ایلیا مراجعه کنید.

insightry.ilia.co

پیوستها

مرکز آمار ایران به صورت سالانه گزارش‌هایی تحت عنوان «کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر» منتشر می‌کند و در آن شاخص‌های عملکردی متعددی را (تولید، ارزش‌افزوده، اشتغال، و ...) گزارش می‌کند

مرکز آمار ایران، زیر نظر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی اداره می‌شود و متولی رسمی گردآوری و انتشار آمارهای رسمی است

کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر

مرکز آمار ایران هر سال نتایج گزارش «کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر» را منتشر می‌کند که در آن متغیرهای اصلی مربوط به عملکرد کارگاه‌های صنعتی در سراسر کشور طبق طبقه‌بندی ISIC جمع‌آوری می‌شود. از داده‌هایی که در این گزارش منتشر می‌شود می‌توان به تعداد کارگاه‌ها در هر صنعت، تعداد کارکنان، ارزش تولید و فروش، ارزش داده‌ها و ستانده‌ها، ارزش افزوده هر صنعت و سرمایه‌گذاری اشاره کرد. ما در این سری از گزارش‌های صنعت‌سنج از داده‌های مربوط به عملکرد سال ۱۳۹۹ استفاده کرده‌ایم که در زمان تدوین گزارش، آخرین نسخه‌ی منتشرشده توسط مرکز آمار بود.

ویژگی‌های گزارش‌های کارگاه‌های صنعتی

روش استخراج داده	برای داده‌های مربوط به کارگاه‌های صنعتی با ۱۰ تا ۵۰ نفر کارکن از روش نمونه‌گیری و برای کارگاه‌های بالاتر از ۵۰ نفر کارکن از روش سرشماری استفاده شده است
جمعیت	جمعیت آماری مدنظر این گزارش، کارگاه‌های صنعتی با ده نفر کارکن و بیش‌تر در تمام شهرها و استان‌های ایران است
ناشر	مرکز آمار ایران به عنوان باسابقه‌ترین نهاد رسمی در این زمینه، متولی رسمی انتشار آمارهای کشور به حساب می‌آید و آمارهای آن با روش‌های مشخص از بالاترین دقت و اعتبار برخوردار است
گستره صنایع	این گزارش تمامی صنایع را با توجه به طبقه‌بندی (International Standard Industrial Classification) ISIC ارائه می‌کند که امکان مقایسه فراهم باشد

نرخ ارز مورد استفاده برای فاصله سال‌های ۹۶-۱۳۹۰ نرخ بازار موازی (به نقل از بانک مرکزی ایران) و برای سال‌های ۱۳۹۶ به بعد، میانگین نرخ خرید و فروش حواله نیما بوده است

شمسی	میلادی	نرخ تبدیل
۱۳۹۰	۲۰۱۱	۱۳,۴۵۴
۱۳۹۱	۲۰۱۲	۲۶,۴۹۳
۱۳۹۲	۲۰۱۳	۳۰,۴۱۴
۱۳۹۳	۲۰۱۴	۳۱,۸۱۸
۱۳۹۴	۲۰۱۵	۳۳,۱۹۵
۱۳۹۵	۲۰۱۶	۳۴,۳۹۴
۱۳۹۶	۲۰۱۷	۴۱,۰۶۷
۱۳۹۷	۲۰۱۸	۸۰,۰۵۲
۱۳۹۸	۲۰۱۹	۱۱۱,۷۶۸
۱۳۹۹	۲۰۲۰	۲۰۸,۶۸۲
۱۴۰۰	۲۰۲۱	۲۳۰,۴۸۶
۱۴۰۱	۲۰۲۲	۲۷۵,۸۵۹
۱۴۰۲	۲۰۲۳	۳۷۹,۳۶۳

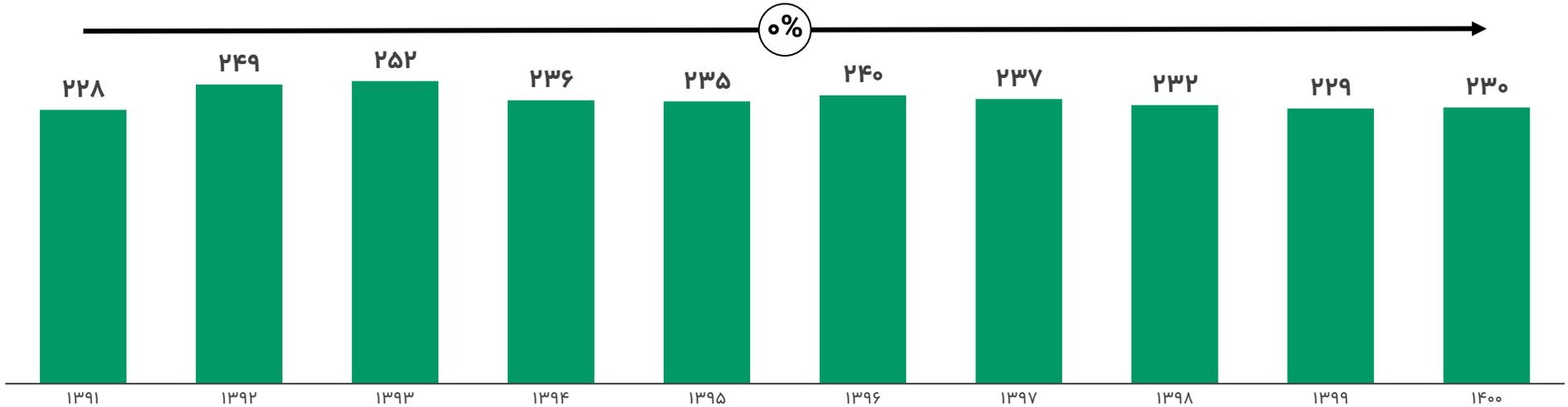
نکته

- برای تبدیل مقادیر به دلار در بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶، از "نرخ بازار موازی (میانگین نرخ فروش)" با استفاده از داده‌های منتشر شده توسط بانک مرکزی ایران (CBI) استفاده کرده‌ایم
- توجه داشته باشید که در طول سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶، بین نرخ بازار موازی و قیمت‌های رسمی اعلام شده توسط بانک مرکزی (نرخ‌های بانک مرکزی پایین‌تر از نرخ‌های ارز در بازار موازی است) تفاوت وجود داشت
- از سال ۱۳۹۶ به بعد، برای تبدیل مقادیر از نرخ نیما استفاده کرده‌ایم، زیرا این نرخ ارزی بود که بیشتر توسط صادرکنندگان استفاده می‌شد
- برای محاسبه نرخ ارز از میانگین نرخ خرید و فروش حواله نیما استفاده می‌شود
- لازم به ذکر است که نرخ ارز در ایران از سال ۱۳۹۶ به بعد یکپارچه نشده است و برای اهداف مختلف نرخ‌های متفاوتی وجود داشته است

تولید آلومینا از سال ۱۳۹۱ روند تولید ثابتی داشته است

تولید آلومینا هزار تن

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۱-۱۴۰۰)

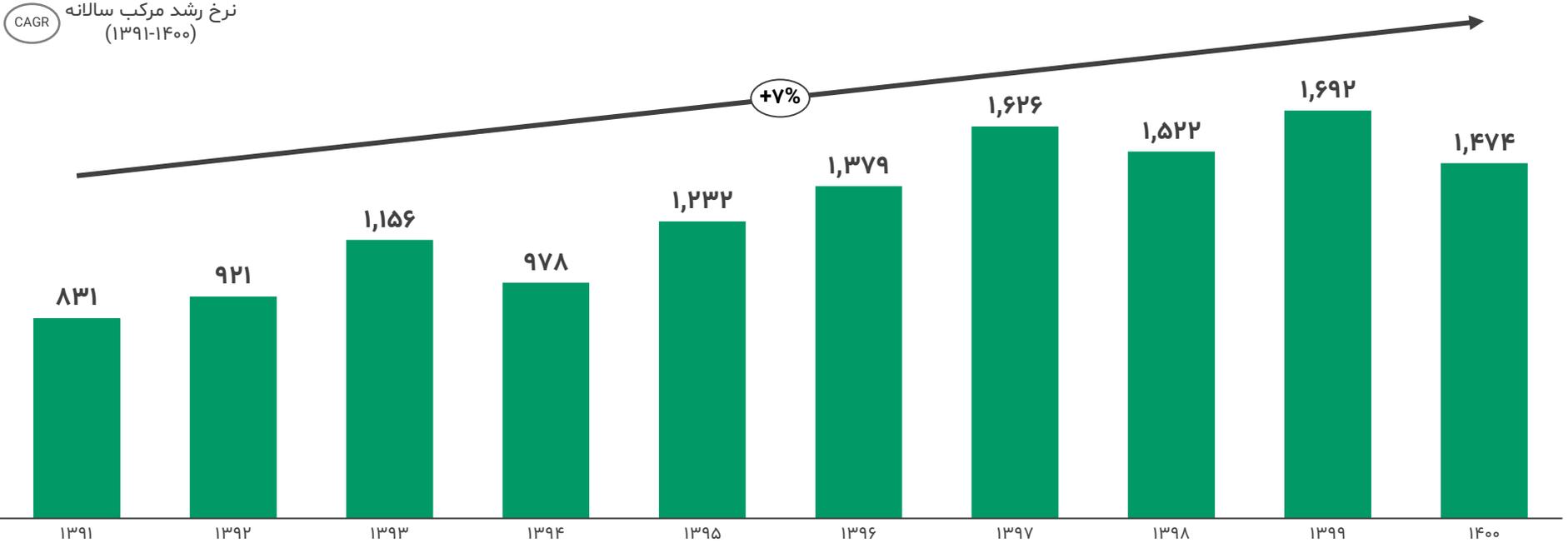
یادداشت

• اگرچه تولید شمش آلومینیوم به شدت افزایش یافته است، اما تولید آلومینا در همان دوره تقریباً ثابت مانده است

وزارت صمت

تولید کنسانتره زغال سنگ از سال ۱۳۹۱ با ۷٪ CAGR افزایش یافته است

تولید کنسانتره زغال سنگ
هزار تن

CAGR نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۱-۱۴۰۰)

+۷%

یادداشت

• به غیر از سال ۱۳۹۴، تولید کنسانتره زغال سنگ از سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است

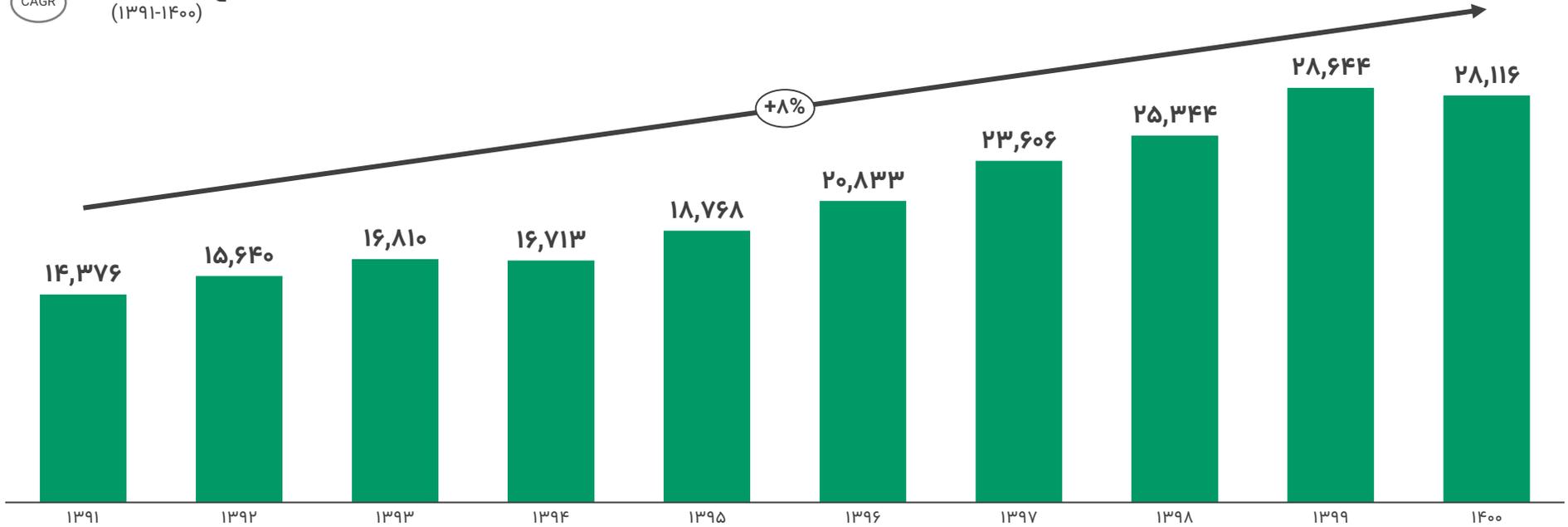
وزارت صمت

تولید فولاد در ایران از سال ۱۳۹۱ به طور پیوسته افزایش یافته است

تولید فولاد خام هزار تن

CAGR

نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۱-۱۴۰۰)

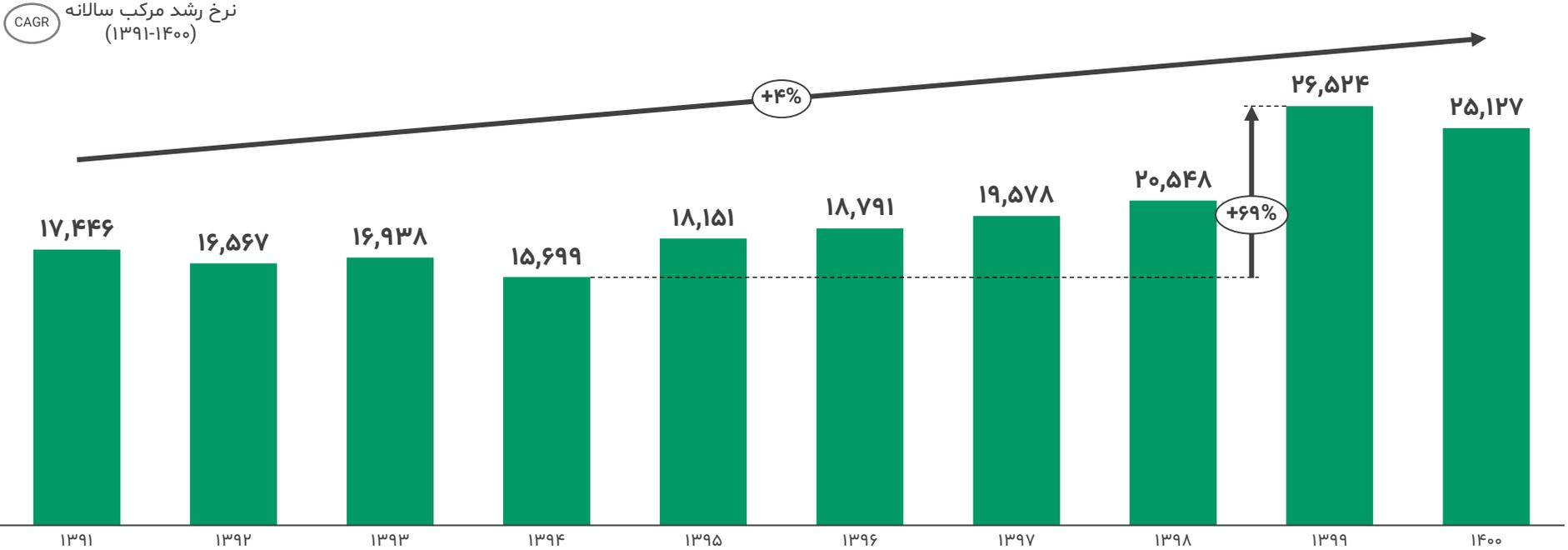

یادداشت

- در مقایسه با سال ۱۳۹۱، تولید فولاد خام با ۸ درصد CAGR افزایش یافته و تا پایان سال ۱۳۹۹ در مقایسه با سال ۱۳۹۰ تقریباً دو برابر شده است

تولید محصولات فولادی در ایران از سال ۱۳۹۱ به طور پیوسته افزایش یافته است

تولید محصولات فولادی هزار تن

یادداشت

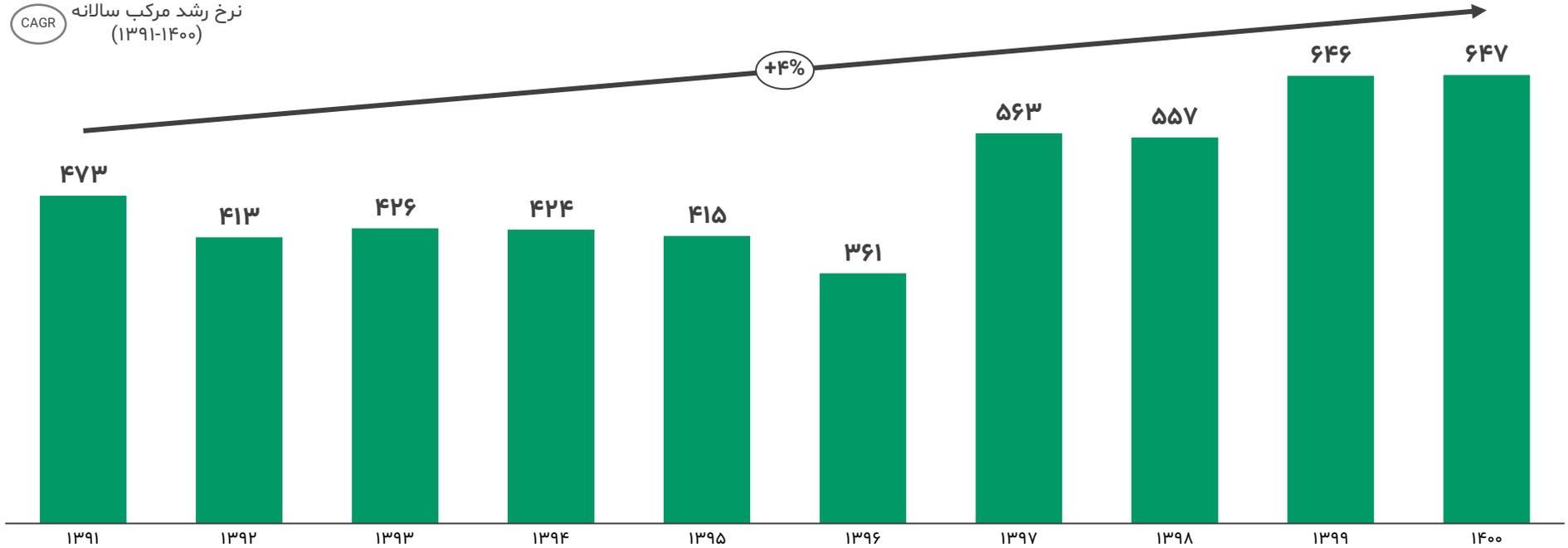
• سال ۱۳۹۴ با ۶۹ درصد اختلاف سال با کمترین تولید و سال ۱۳۹۹ سال با بیشترین تولید است

تولید مس با ۴ درصد CAGR از سال ۲۰۱۲ تا ۱۴۰۰ افزایش یافته است

تولید مس هزار تن

CAGR

نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۱-۱۴۰۰)

یادداشت

- تولید مس در مقایسه با فولاد خام، رشد تولید کمتری را تجربه کرده است

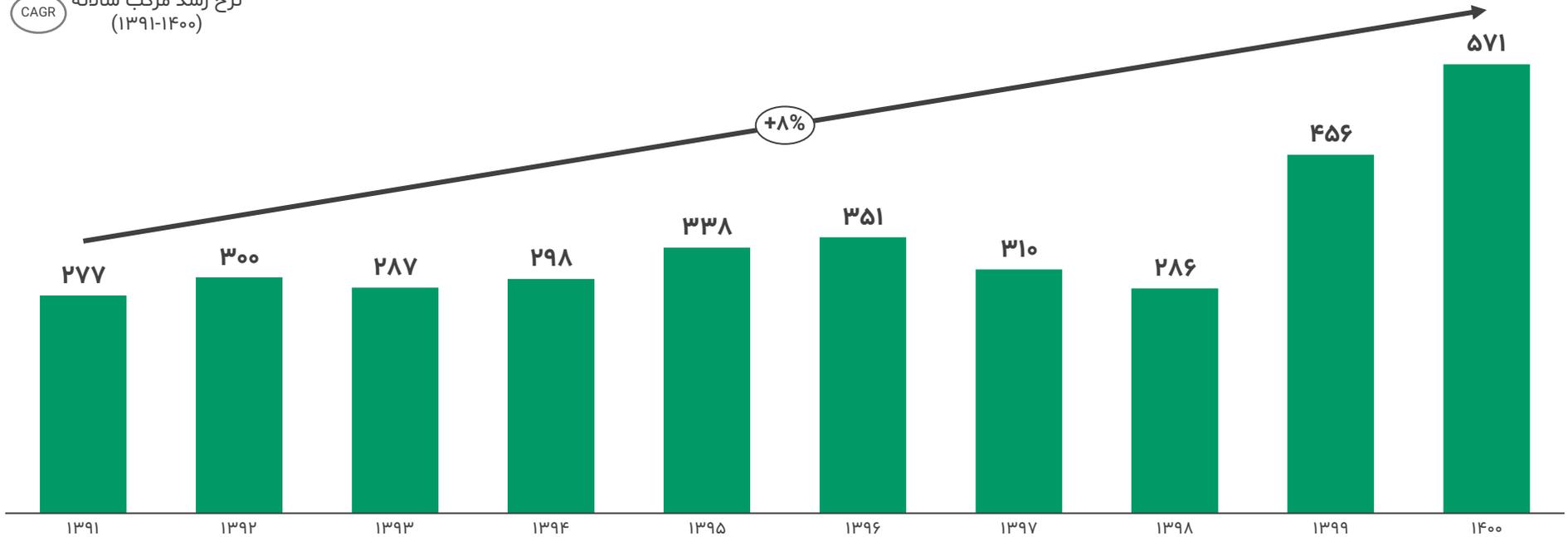
وزارت صمت

تولید شمش آلومینیوم از سال ۲۰۱۲ با ۸٪ CAGR به شدت افزایش یافته است

تولید شمش آلومینیوم هزار تن

CAGR

نرخ رشد مرکب سالانه
(۱۳۹۱-۱۴۰۰)

یادداشت

- تولید آلومینیوم از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ افزایش شدیدی در تولید داشته است

تلفن: +۹۸۲۱۷۷۴۵۸۰۸۶

ایمیل: info@iranexpo.co

وبسایت: iranexpo.co

آدرس: میدان رسالت، خیابان هنگام، پلاک ۱۳۸

Backing the **Vanguards**

تلفن: +۹۸ ۲۱۵۲۱۸۹۹۰۱

ایمیل: office@ilia.co

وبسایت: ilia.co

آدرس: خیابان قائم مقام فراهانی، میدان طومانیان (شعاع)،

خیابان خدری، پلاک پنج، طبقه نهم